

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Наукова бібліотека

Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”

Зінаїда Іванівна

СЛЄПКАНЬ

Бібліобіографічний покажчик

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2016

УДК 51: 378.113.1(092): 012Слепкань
ББК 83: 74.584(4Укр)738.1я +91.28
С 47

*Рекомендовано до друку Вченою Радою
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 8 від 22 грудня 2015 р.)*

*Наукова редакція –
Л. Л. Макаренко, доктор педагогічних наук, професор, начальник редакційного відділу;
Л. В. Савенкова, кандидат педагогічних наук, доцент,
заслужений працівник культури України, директор Наукової бібліотеки,
В. О. Швець, кандидат педагогічних наук, О. Є. Волянська, кандидат педагогічних наук.
Упорядник – Н. І. Тарасова.*

С 47 **ЗІНАЇДА ІВАНІВНА СЛЄПКАНЬ** : біобібліографічний покажчик / Мін-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Фіз.-мат. ін.-т, Каф. математики і теорії та методики навч. математики, Наук. бібліотека; упоряд. бібліогр. покажчика Н. І. Тарасова. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – 106 с., портрети. – Серія: “Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова”.

Біобібліографічний покажчик серії “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова” підготовлений до 85-річчя й на пошану доктора педагогічних наук, заслуженого працівника народної освіти України, професора Зінаїди Іванівни Слепкань, яка 45 років працювала в НПУ імені М. П. Драгоманова.

Покажчик містить нарис науково-педагогічної і громадської діяльності, спогади колег, основні дати життя та діяльності, бібліографічний покажчик друкованих праць професора З. І. Слепкань, представників наукової школи та літературу про її життя та діяльність, іменний покажчик, фотоальбом.

УДК 51: 378.113.1(092): 012Слепкань
ББК 83: 74.584(4Укр)738.1: 91.2

ISBN 978-966-660-492-0

© НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016

Зінаїда Іванівна СЛЕПКАНЬ

*доктор педагогічних наук,
заслужений працівник народної освіти України,
Ветеран праці, Відмінник освіти України, професор
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова*

ПРОФЕСОР З. І. СЛЄПКАНЬ: ЛЮДИНА, ПЕДАГОГ, ВЧЕНИЙ

*В. О. Швець,
О. І. Скафа*

“... невтомна бджілка української освіти”

Професор Зінаїда Іванівна Слєпкань – видатний вчений в галузі методики навчання математики, одна з фундаторів української наукової школи з теорії та методики навчання математики в середніх і вищих закладах освіти України.

Зінаїда Іванівна народилася 16 квітня 1931 року в поселенні Печенжиця Тотьмського району Вологодської області (Росія), куди в 1930 р. були виселені із Запорізької області її дід і батьки.

У 1939–1949 рр. навчалася в школі м. Тотьма. У 1953 р. з відзнакою закінчила фізико-математичний факультет Мелітопольського педагогічного інституту.

У 1953–1959 рр. працювала асистентом, старшим викладачем кафедри математики Мелітопольського педінституту, а також учителем математики в СШ № 4 м. Мелітополя.

З 1959 по 1962 рр. – аспірантка кафедри елементарної математики та методики математики Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького.

Перші дослідження з методики навчання математики З. І. Слєпкань стосувалися культури тригонометричних обчислень. Вони і стали основою дисертаційного дослідження. У рік закінчення аспірантури Зінаїда Іванівна успішно захищає кандидатську дисертацію на тему “Культура тригонометричних обчислень у восьмирічній і середній школах” (науковий керівник А. С. Бугай).

З 1962 по 1965 роки З. І. Слєпкань – старший викладач загальнонаукового факультету Мелітопольського педінституту. З

1966 р. – доцент, а з 1983 р. – завідувач кафедри елементарної математики та методики математики Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького.

Підсумком більш ніж тридцятилітньої праці Зінаїди Іванівни у галузі теорії та методики навчання математики стала докторська дисертація на тему: “Методична система реалізації розвиваючої функції навчання математиці в середній школі”, яку вона захистила в 1987 році в АПН СРСР в Москві у формі наукової доповіді (за сукупністю наукових робіт).

Зінаїда Іванівна – перша не тільки в Україні, а й у СРСР жінка, яка захистила докторську дисертацію з методики навчання математики. У 1989 р. вона отримала вчене звання професора.

Протягом багатьох років З. І. Слепкань успішно поєднувала наукову роботу з педагогічною. Читала лекційні курси “Методика навчання математики” та “Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі” для студентів фізико-математичного факультету, була незмінним лектором на курсах підвищення кваліфікації вчителів і викладачів ВНЗ, керувала написанням курсових, кваліфікаційних і магістерських робіт, а також педагогічною практикою магістрів.

Значне місце у науково-педагогічній діяльності З. І. Слепкань відводилося розробці стандартів для вищої і середньої шкіл, підручників. Усі українські школи протягом десятка років працюють за підручником “Алгебра і початки аналізу 10-11”, написаним З. І. Слепкань у співавторстві з М. І. Шкілем та О. С. Дубинчук.

З. І. Слепкань заслужений працівник народної освіти України (1995 р.), Відмінник освіти України (1997 р.). Була нагороджена медаллю до 50-річчя педагогічного інституту імені О. М. Горького, медалями М. В. Остроградського, А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського, Золотою медаллю НПУ імені М. П. Драгоманова (2007), медаллю “Ветеран праці”.

Зінаїда Іванівна Слепкань – провідний вчений з теорії та методики навчання математики, її внесок у розвиток цієї науки великий і багатогранний. Вона отримала значні здобутки, які стосуються питань загальної і спеціальних методик, розвитку методики навчання математики в середній і вищій школах. Ці дослідження були опубліковані в понад 200 наукових і методичних працях, серед яких підручники для учнів і студентів, навчально-методичні посібники для студентів, аспірантів і вчителів.

Велике теоретичне і практичне значення для вчителів-практиків і студентів – майбутніх учителів математики мали праці З. І. Слепкань,

присвячені ефективності уроків математики. У роботі “Шляхи підвищення ефективності уроків з математики” (1977) вона дала таке тлумачення ефективного уроку: “Ефективним, на нашу думку, слід вважати такий урок з математики, побудова і проведення якого максимально сприяє досягненню поставлених перед уроком цілей. Ефективно проведений урок дає можливість вчителю досягти оптимальних результатів навчання”. Тут же визначалися основні шляхи підвищення ефективності уроків.

Усі дослідження З. І. Слєпкань пронизує інтерес до проблем навчання алгебри і початків аналізу в загальноосвітній школі і професійно-технічних училищах.

Розв’язанню цієї проблеми присвячено спеціальні статті, підручники і навчально-методичні посібники, підготовлені одноосібно і у співавторстві. Серед них слід відзначити “Системи рівнянь другого степеня” (1964), “Алгебра і елементарні функції” (1968), “Методика викладання алгебри і початків аналізу” (1978).

Новий етап у розв’язанні проблеми навчання алгебри і початків аналізу – створення разом з М. І. Шкілем і О. С. Дубинчук підручників для загальноосвітніх з навчальних закладів українською і російською мовами: “Алгебра і початки 10-11” (1995, 1998, 2001), “Алгебра і початки 10” (2002, 2003), “Алгебра і початки аналізу 11” (2003, 2004), навчального посібника для учнів середніх ПТУ “Алгебра і початки аналізу” (1992, 2000). Комплект підручників доповнює підготовлений під керівництвом З.І. Слєпкань “Збірник задач з алгебри і початків аналізу” (2003).

Крім навчальних посібників з алгебри і початків аналізу для учнів середніх ПТУ, З. І. Слєпкань розробляла методику навчання математики для таких закладів. Разом з О. С. Дубинчук вона підготувала дві книги “Преподавание математики в средних ПТУ. 1-й год обучения” (1985) і “Преподавание математики в средних ПТУ. 2-й год обучения” (1988). Ще одну книгу “Методичні особливості навчання геометрії в середньому ПТУ” (1992) вона написала у співавторстві з О. С. Дубинчук і С. Н. Філіповою.

Велику роль для розвитку методичної думки в Україні відіграла книга З. І. Слєпкань “Психолого-педагогические основы обучения математике” (1983). У цьому посібнику, який має монографічний характер, зроблено аналіз психологічних закономірностей окремих навчальних процесів: засвоєння математичних понять, розв’язування задач, доведення теорем. На основі психологічних теорій навчання і

дидактичних систем розглянуто шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів під час вивчення шкільного курсу математики і можливості управління цією діяльністю.

У розділі “Психолого-педагогические основы обучения учащихся доказательствам” З. І. Слєпкань розкриває розуміння загальної дидактичної задачі навчання доведень і звертає увагу на необхідність використовувати у процесі навчання математики готових доведень, що пропонуються вчителем або є у підручнику. “Готові доведення повинні виступати як моделі, на яких учні навчаються загальних і специфічних дій і прийомів розумової діяльності, що лежать в основі вміння доводити, застосовувати різні методи доведення, самостійно шукати доведення за аналогією з вивченим. Крім того, при евристичному викладі готових доведень вчитель розкриває учням шляхи відкриття способу доведення, вчить їх обґрунтовувати, міркувати, самостійно шукати окремі елементи доведення. Проблему навчання доведень доцільно розчленувати на кілька послідовних дидактичних завдань:

- вивчення готових доведень, уміння їх відтворити;
- самостійна побудова доведення за аналогією з вивченим;
- пошук і побудова доведення вказаним учителем методом або способом;
- самостійний пошук і виклад учнями доведень математичних тверджень”.

Результати своїх наукових досліджень у галузі методики математики та багаторічний досвід викладання цієї дисципліни у вищих навчальних закладах З. І. Слєпкань узагальнила в підручнику “Методика навчання математики” (2000, 2006).

Підручник містить дві частини загальна методика і методика навчання окремих предметів. У ньому розглядаються різні можливі підходи до вивчення навчального матеріалу з основних змістових ліній шкільного курсу, контролю успішності учнів, організації позакласної роботи з математики. Методика навчання окремих предметів шкільного курсу розкривається відповідно до ступенів навчання – основна і старша школа, і з урахуванням передового педагогічного досвіду вчителів України і зарубіжних країн. Особливістю підручника є використання досягнень психолого-педагогічної науки і шкільної практики у навчанні математики учнів різних вікових груп.

У зв'язку з реформуванням системи вищої освіти і підготовкою магістрів З. І. Слєпкань підготувала і видала навчальний посібник "Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі" (2000, 2005). Матеріали цієї книги допомагають майбутнім магістрам ознайомитися з метою, завданнями, структурою та напрямками реформування вищої освіти. Окремі розділи посібника присвячені висвітленню методологічних, психологічних і педагогічних основ навчального процесу у вищій школі. Особлива увага в роботі приділяється питанням педагогічного контролю, науково-дослідницької роботи, післядипломної освіти. Автор врахувала зміни, що відбуваються у діяльності вищих навчальних закладів і розглянула передумови приєднання системи вищої освіти України до Болонського процесу.

Наукові дослідження З. І. Слєпкань окреслюють питання розвивального навчання математики, особистісно-орієнтованого навчання у середніх та вищих закладах освіти, розвитку творчого мислення учнів і студентів тощо. Цим проблемам присвячений посібник "Психолого-педагогічні та методичні основи розвивального навчання математики" (2004), виступи на науково-методичних конференціях, семінарах та статті у журналах та наукових збірниках.

Багато років у редакційну колегію міжнародного збірника наукових робіт "Дидактика математики: проблеми і дослідження" входила доктор педагогічних наук, професор З. І. Слєпкань – видатний учений у галузі теорії і методики навчання математики, прекрасний педагог, автор багаточисельних наукових праць, підручників і навчальних посібників.

Публікації Зінаїди Іванівни в збірнику охоплювали проблеми розвивального навчання математики, особистісно-орієнтованого навчання в середніх і вищих навчальних закладах, розвитку творчого мислення учнів і студентів. Усі вони викликали величезний інтерес не лише вчених України, але і зарубіжних дослідників. Її наукові напрями продовжують багаточисельні учні і послідовники, публікації яких постійно відбиті на сторінках збірника (Т. В. Крилова, Н. А. Тарасенкова, О. В. Співаковський, О. І. Скафа, Л. І Нічуговська, В. О. Швець, А. В. Грохольська, Л. О. Сухіна, В. І. Таточенко, Й. Ніколов, С. П. Семенець, В. Я. Забранський, С. Є. Яценко, О. Г. Фомкіна, Л. І. Лутченко, С. М. Лук'янова, С. П. Параскевич, Л. Я. Федченко, Л. О. Соколенко та ін.).

З. І. Слепкань була науковим керівником 5 докторів педагогічних наук, 30 кандидатів педагогічних наук, понад сотні магістрів університету.

У 2006 році 25-й випуск збірника “Дидактика математики: проблеми та дослідження” був присвячений 75-річчю з дня народження З. І. Слепкань. Вітаючи свого Учителя з нагоди ювілею, практично всі її учні надрукували свої наукові статті як творчий звіт про роботу, на яку надихнула їх Зінаїда Іванівна. Ці слова були присвячені їй:

*Вона – Учитель і цим сказано усе.
Її життя-служіння й вірність ідеалу.
Свої знання піввіку віддано несе
Різноголосому студентському загалу.
Вона – Митець, цим сказано усе.
Її життя – це творчий пошук і надія,
Що світ від сірості безликої спасе
Краси і розуму висока літургія.
Вона – чарівна Жінка, Мати над усе.
Її життя – терпіння, віра і турбота.
Ще щастя тихе, лагідне, непоказне
Й щоденна, від усіх прихована, робота.
Як, мабуть, важко поєднати у собі
Ці три такі великі іпостасі!
Наскрізно бачити проблеми надскладні
І рішення приймати водночасі.
Ми обираєм Долю чи вона шукає нас?
Хто скаже? Та коли це співпадає,
Життя людині планку підійма щораз,
Але вона завжди перемагає.*

Світлана ПАРАСКЕВИЧ

[В. О. Швець, О. І. Скафа. Професор З. І. Слепкань: людина, педагог, вчений // Дидактика математики: проблеми і дослідження : Міжнар. зб. наук. робіт. – Вип. 35. – Донецьк : Вид-во ДонНУ, 2011. – 208 с.]

*Т. В. КРЫЛОВА,
доктор педагогических наук, профессор,
профессор кафедры высшей математики
Днепродзержинского государственного
технического университета*

Зинаида Ивановна...

Никогда не думала, что так морально тяжело мне будет писать о человеке, к которому испытывала благоговейное почтение, которого очень уважала, искренне любила и которым восхищалась. Предыстория моего знакомства с Зинаидой Ивановной была такой.

1996 год для меня был нелегким. Ударом было постановление ВАК о том, что докторская диссертация не должна быть продолжением кандидатской, а работа по приближенным методам решения краевых и граничных задач для дифференциальных уравнений была практически завершена.

Понадобилось несколько дней, чтобы прийти в себя и вспомнить, что во время конференции “Совершенствование математического образования в школах и вузах” Г. А. Козлакова настоятельно советовала заняться диссертацией по методике преподавания в вузе, поскольку ни одной докторской диссертации по высшей школе в Украине еще не было, а работы в этом направлении у меня были. Это было в начале октября. Собрав все имеющиеся у меня наработки по методике обучения математике в техническом вузе, 25 декабря 1996 года я поехала в Киев, предварительно договорившись с Зинаидой Ивановной о встрече.

Когда я увидела Зинаиду Ивановну, то поразились удивительному сходству с моей бабушкой П. М. Даниловой.

Я не была удивлена почти безразличным ко мне отношением, потому что за много лет привыкла к тому, что не произвожу сразу должного впечатления. Кем я была для сокурсников кафедры математики и методики преподавания математики? Кандидатом физ.-мат. наук, доцентом провинциального вуза, чужим и неизвестным педагогическому обществу человеком. Мой внешний вид тоже не способствовал хорошему впечатлению: отрешенно-затравленный взгляд, вес – 43 кг; рост – 152 см. (Через 3 месяца после защиты

диссертации в сентябре 1999 года Н. М. Скоробогатько сказала, что я становлюсь похожей на человека).

Зинаида Ивановна просмотрела мой план, продиктовала другой, отодвинула мои бумаги и сказала, что русский текст читать не будет.

Через 5 месяцев я привезла “нулевой” вариант диссертации. В октябре 1997 года Зинаида Ивановна отдала мне работу с такими жесткими замечаниями, что у меня голова пошла кругом. Достаточно быстро и оперативно я исправила и дополнила текст. После того, как Зинаида Ивановна перечитала работу, ее отношение ко мне радикально изменилось. У нас с ней оказалось много общего: и трудолюбие, и высокая работоспособность, и любовь к цветам, и самое главное – увлеченность своей профессиональной педагогической деятельностью.

Я всегда буду благодарна Зинаиде Иваиовне за то, что она ввела меня в педагогическое общество, которое оказалось более дружелюбным, чем математическое.

Обычно с Зинаидой Ивановной мы встречались у нее дома, сначала на Соломенской, а потом на А. Ахматовой. Я не помню такого случая, чтобы Зинаида Ивановна сначала не заставила меня позавтракать, а потом уже обсуждали возникшие в процессе работы вопросы.

Меня всегда поражал исключительный порядок в квартире. Когда она все успевала, ведя насыщенную, активную научную и педагогическую деятельность?

С Зинаидой Ивановной мы много общались и после защиты моей диссертации. После заседания совета я ее провожала домой, и мы беседовали на разные темы от научных до житейских.

Зинаида Ивановна была разносторонне талантливым человеком. Она писала прекрасные учебники, учебные пособия, монографии, статьи, участвовала в конференциях, конкурсах, руководила работой аспирантов, докторантов, соискателей, ездила на дачу, очень хорошо и вкусно готовила еду.

Зинаида Ивановна отличалась принципиальностью, профессионализмом, компетентностью, решительностью, чувством справедливости, широким кругозором, внимательным отношением к окружающим.

Как-то Зинаида Ивановна сказала мне, что мы с ней родственные души. Я была польщена таким признанием, хотя и чувствовала ее

хорошее отношение. С ней я довольно часто советовалась по самым разным вопросам. Было очень лестно услышать от Лилии Ивановны Нечуговской: “Зинаида Ивановна любила Вас, Татьяна Вячеславовна, и Нину Анатольевну. Она всем нам помогала, но из всех своих учеников любила только вас обеих”.

Зинаида Ивановна сумела сплотить нас, своих учениц, Н. А. Тарасенкову, Е. И. Скафу, Л. И. Нечуговскую и меня. Особенно мы сдружились после ее смерти, поддерживая и помогая друг другу, стараясь успешно продолжать дело ее жизни.

Для меня Зинаида Ивановна была Учителем, другом, соратником, наставником, близким человеком, образцом во многом.

[Зінаїда Іванівна Слєпкань. До 80-річчя з дня народження / укладачі В. О. Швець, І. С. Соколовська. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 44 с.]

*В. О. ШВЕЦЬ,
професор, завідувач кафедри
математики і теорії
та методики навчання математики
НПУ імені М. П. Драгоманова*

Проходять роки і все гостріше відчуваєш біль втрати. Мабуть справді народна мудрість права – “Велике бачиться на відстані”.

У моєму житті було багато добрих, чуйних, принципових, уважних і толерантних до мене людей. Я радію цьому, пишаюсь цим, я щасливий цим. Однією з таких людей була Зінаїда Іванівна Слєпкань, стосунки з якою впродовж 25 років складались як учня і вчителя, підлеглого і керівника, і навпаки – керівника і підлеглого. Залежно від статусу кожного з нас вони були різними, супроводжувалися і взаємною симпатією та повагою, і пошануванням одне одного, позитивними і не дуже емоціями.

Я один з багатьох її учнів, яких вона шанувала, опікала, поважала, а декого і любила більше за інших. Однак, якщо всі її учні, крім мене, вивчившись, любили її “на відстані”, приїздили до неї або провідати, або порадитися, або просити допомоги, то мені довелося разом з Зінаїдою Іванівною працювати, вирішувати важливі і менш важливі, актуальні і не дуже, приємні і малоприємні, виробничі і не тільки виробничі проблеми та завдання. Це не могло не супроводжуватися (ми ж живі люди) взаємною симпатією, суперечками (які ніколи не переходили межі дозволеного), невдоволеннями діями один одного, непорозуміннями і порозуміннями, взаємними вибаченнями тощо.

Ми любили один одного “по-своєму”, такої любові не було в жодного з інших учнів. З дня нашого знайомства і до тепер моє ставлення до Зінаїди Іванівни переросло з школярсько-учнівського в синівсько-ділове. Я шанував, любив і поважав її так, як і своїх батьків, часто жартома називав “Моя друга мама”, хоча зізнаюся, що в більшості випадків був упертим, неслухняним, непокірним, самостійним і незалежним сином. Цьому є виправдання. Своє життя, свої мрії, свої діяння і відповідальність за них я маю прожити, здійснити, виконувати і нести сам, зважаючи на поради і застереження колег та друзів, які щиро турбуються і вболівають за мене.

Про Зінаїду Іванівну як людину непересічну, як особистість можна говорити багато. Вважаю, що ще наступить час і потреба розповісти про її життєвий і творчий шлях більш детально, адже такі люди, як Зінаїда Іванівна Слєпкань – гордість України! Їх потрібно шанувати, пам'ятати, ними потрібно гордитися.

Згадуючи сьогодні Зінаїду Іванівну, зупинюсь на кількох епізодах, які доповняють її світлий образ. Перший із них пов'язаний з нашим знайомством. Воно відбулося у 1984 році в м. Чернівці. Там проходив Всеукраїнський науковий семінар, де обговорювалися питання переходу на навчання геометрії за підручником О. В. Погорєлова. Зінаїда Іванівна приїхала на семінар у статусі завідувача кафедри, змінивши на цій посаді Г. П. Бєвза. Я ж брав участь як учитель математики Немішаївської середньої школи, що на Київщині. Тепер можу сказати, що ця зустріч стала для мене знаковою, бо саме після неї я перейшов на роботу в КДПІ імені О. М. Горького на посаду асистента, де під керівництвом Зінаїди Іванівни написав і успішно захистив кандидатську дисертацію, за її підтримки і участі займав усе вищі і вищі посади. Вона вміла не тільки виховувати своїх наукових дітей, а й опікати їх та підтримувати.

Тут, на семінарі, стався прикрий випадок. Чи то від переохолодження, чи від поїздки в потязі її схопив радикуліт. Вона не могла піднятися з ліжка, а назавтра потрібно було їхати в Кельменецький район на зустріч з учителями. Почувши від своєї колеги В. М. Михайленко цю звістку, а вона жила з Зінаїдою Іванівною в одній кімнаті і була знайома з нею, я, не знаючи ще про кого йдеться, порадив зробити легкий масаж (“потоптати” як кажуть у нас в селі), покласти на поперек горітчаній компрес і тепло закутати. Не знаю яка з моїх порад була почута, але на другий день Зінаїда Іванівна стала на ноги і ми поїхали на зустріч з вчителями. Так трапилося, що в автобусі ми, кияни, сиділи поруч. І тут Зінаїда Іванівна запитує В. М. Михайленко, показуючи на мене: “Це хто?”. “Це той, що рекомендував Вас “потоптати” – посміхаючись відповіла В. М. Михайленко. Здійнявся сміх. Зінаїда Іванівна сміялася довше за всіх і щиро. Я трохи зніяковів, але оцінив дотепність і почуття гумору цієї розумної, ставної і вродливої жінки.

А ще запам'яталася ця поїздка тим, що там, в автобусі, повертаючись увечері в Чернівці, після “теплої” зустрічі ми переспівали майже всі, які тільки знали, українські народні пісні.

Зінаїда Іванівна мала гарний голос і слух, вміла і любила співати. Ми єдині з кафедри, хто потім регулярно відвідував викладацький хор інституту і робили це без примусу та охоче.

Другий епізод пов'язаний з моєю першою поїздкою до Болгарії. Це було на початку 90-х років. Зінаїда Іванівна якраз почала працювати в університеті на посаді проректора з навчально-методичної роботи, а я – завідувача кафедри, яку донедавна очолювала вона. Шуменський педагогічний університет, з яким наш Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (він так тоді називався), тісно співпрацював, запросив кількох викладачів для читання лекцій, обміну досвідом. Мою кандидатуру запропонувала саме Зінаїда Іванівна, а ректор, Шкіль Микола Іванович, підтримав.

Однак, коли вона мені про це повідомила, я спочатку не погодився. Не тому, що не хотів їхати, а тому, що не було за що їхати. І знайти терміново кошти для поїздки не було де. Дізнавшись про мої вагання Зінаїда Іванівна сказала: “Поїдете! Це не проблема”. Пішла в ощадкасу, зняла з термінового вкладу необхідну суму і сказала: “їдьте, віддасте гроші, тоді, коли заробите”. Я був вражений до сліз такою увагою і добротою свого наукового керівника. Сльози душили ще й тому, що рідні мені люди мали кошти і могли тоді допомогти, але цього не зробили. А Зінаїда Іванівна поступила як добра мати, яка для своєї дитини не пожаліє нічого. Таке не забувається ніколи.

І нарешті ще один спогад, який стосується останніх днів життя Зінаїди Іванівни. 14 січня 2008 року мені виповнилось 60 років. Колеги, учні і аспіранти привітали мене з цим святом. Раптом дзвінок, я беру слухавку і чую голос Олени Євгенівни Волянської, доньки Зінаїди Іванівни. Вона також привітала мене з днем народження і сказала, що зі мною хоче поговорити мама, Зінаїда Іванівна. Я не впізнав голос Зінаїди Іванівни. Вона говорила уривками, хрипло, важко дихаючи. Відчувалось, що така розмова дається їй нелегко. Однак Зінаїда Іванівна привітала мене, побажала успіхів і міцного здоров'я, висловила свої особисті прохання. Далі вона говорила про те чим має займатись кафедра, турбуючись про її долю. Сльози затуманили очі, я слухав і мало не плакав. Було таке враження, що ми прощались назавжди. Через два тижні Зінаїди Іванівни не стало. Я стверджую, що Зінаїда Іванівна Слєпкань до останнього подиху думала про справу, якій присвятила все своє творче життя, про колег і

учнів. І це не красиві слова, а щира правда. Зінаїда Іванівна була і залишається великою Людиною, великим Педагогом, великим Вченим. Її хочеться наслідувати, але повторити – неможливо. Світла їй пам'ять!

[Зінаїда Іванівна Слєпкань. До 80-річчя з дня народження / укладачі В. О. Швець, І. С. Соколовська. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 44 с.]

*А. В. ГРОХОЛЬСЬКА,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
математики і теорії
та методики навчання математики
НПУ імені М. П. Драгоманова*

Зінаїда Іванівна Слепкань для мене особисто була й залишиться еталоном учителя, викладача і науковця в галузі теорії та методики навчання математики. Перше знайомство та спілкування із Зінаїдою Іванівною відбулося, коли я була студенткою КДПІ імені О. М. Горького, а вона викладачем. Мені пощастило слухати її лекції з методики математики та проходити всі педагогічні практики під її керівництвом.

Пригадую два випадки з педагогічної практики, один з яких свідчить про блискучі вчительські здібності Зінаїди Іванівни, а другий характеризує її вимогливість та високу кваліфікацію викладача вузу. Якось, під час практики, яку ми (десять студентів) проходили в СШ № 38 (нині ліцей № 38 імені Валерія Молчанова, м. Київ), одна із студенток, після проведення уроку у проблемному з дисципліни і рівня знань 7-му класі, заявила, що в такому класі провести якісний урок не можливо. Зінаїда Іванівна на цю репліку відреагувала запитанням: “Коли наступний заліковий урок у цьому класі й з якої теми?”. Після чого запросила нас до себе на цей урок. Зінаїда Іванівна провела урок майстерно, не дивлячись на те, що зовсім не знала учнів класу. А ми побачили зовсім інших учнів, які працювали з бажанням та інтересом. І слід зазначити, що наступні уроки в цьому класі студентка проводила методично вдало, а головне, без конфліктів.

На наступній педагогічній практиці я була закріплена за 10-м класом, де математику викладала завуч школи Шишова Ніна Миколаївна, темпераментна, емоційна людина з великим стажем роботи, вчитель від Бога, під стать Зінаїді Іванівні. На передодні одного з перших залікових уроків, конспект якого був затверджений учителем, я зателефонувала Зінаїді Іванівні з приводу, чи потрібно показувати конспект їй. На що отримала відповідь: “Обов’язково”. Зінаїда Іванівна продиктувала адресу та призначила час зустрічі.

Дві години ми правили конспект уроку, майже все було перероблено. В решті-решт пізнього вечора три варіанти уроку – мій,

учителя і методиста – було об'єднано в один. Наступного дня відбувся чудовий урок завдяки, в першу чергу, інтуїції та досвіду Зінаїди Іванівни та Ніни Миколаївни. Самовідданість роботі цих двох особистостей – Викладача і Вчителя з великої букви – стала для мене зразком на все життя.

Наступне спілкування із Зінаїдою Іванівною розпочалося, коли вона спочатку стала моєю колегою, а потім – науковим керівником. У той час, коли я проводила дисертаційне дослідження під її керівництвом, мій робочий день тривав з пів-дев'ятої ранку до третьої години ночі. На відпочинок лишалася тільки неділя. І майже кожного тижня в неділю о дев'ятій ранку телефонувала Зінаїда Іванівна і запитувала, які в мене плани на день. Не чекаючи відповіді, пропонувала через годину зустрітися в ЦНБ. Там давала мені зошит з конспектами, опрацьованої для своєї монографії, літератури. На полях зошита були примітки “Для А. В.”. Я мала замовити і опрацювати вказані джерела, знайти в них потрібні відомості для власного дисертаційного дослідження. Так могла чинити тільки турботлива та вимоглива мати у ставленні до своєї дитини. Взагалі Зінаїда Іванівна вірила в мій успіх набагато більше, ніж я, і спрямовувала мою діяльність до нього.

Не можу не сказати про її людяність, підтримку, яку я відчула, особливо коли потрапила до лікарні і тоді, коли втрачала батька, який перебував у тяжкому стані майже рік.

Не дивлячись на те, що ми втратили Зінаїду Іванівну фізично, вона духовно залишається з нами весь час у наших думках, спогадах та досягненнях. У моїй пам'яті вона буде до кінця моїх днів.

[Зінаїда Іванівна Слєпкань. До 80-річчя з дня народження / укладачі В. О. Швець, І. С. Соколовська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 44 с.]

*С. П. СЕМЕНЕЦЬ,
завідувач кафедри математики
Житомирського державного університету
імені Івана Франка,
кандидат педагогічних наук, доцент*

З роками все більше усвідомлюю значущість людей, які відіграють ключову роль у моєму житті, яким найбільшою мірою маю завдячувати. Мабуть те, про що говорять як щаслива доля, тісно пов'язується зі світлими постатями особистостей, яких пощастило зустріти на життєвому шляху. Саме такою Людиною й світлою постаттю була і назавжди залишатиметься для мене Зінаїда Іванівна Слєпкань.

Ще зі студентських років від викладачів, а згодом колег, я дізнався про найавторитетнішого українського методиста-математика, першу на теренах колишнього Радянського Союзу жінку, яка стала доктором педагогічних наук зі спеціальності "теорія і методика навчання математики". Так, мабуть, визначено долею, що тема докторської дисертації Зінаїди Іванівни "Методическая система реализации развивающей функции обучения математике в средней школе" тісно пов'язана з науковою проблемою її учня, котрим пощастило мені бути. Моєю настільною книгою досі залишається праця Зінаїди Іванівни "Психолого-педагогические основы обучения математике". Вважаю цю книгу зразком справді наукового розв'язання проблем дидактики математики, еталоном системного й діяльнісного підходів у вирішенні завдань методики і як науки, і як навчальної дисципліни. Зінаїді Іванівні, як нікому іншому, вдалося втілити теоретичні засади педагогічної психології в методичній системі навчання математики і тим самим зорієнтувати математичну освіту на реалізацію розвивальної функції й досягнення цілей розвитку особистості. Великого значення вона приділяла психолого-педагогічним, методичним основам розвивального навчання математики, насамперед формуванню навчальної математичної діяльності учнів; реалізації системного, комплексного та діяльнісного підходів у навчанні та розвитку особистості школяра; психологічному аналізу структури розумової діяльності в процесі формування математичних понять, доведення математичних тверджень, розв'язування задач,

узагальнення та систематизації знань. Її об'єктом дослідження стали наукові засади педагогічного процесу у вищій школі, актуальні проблеми фахової (фундаментальної) та методичної підготовки майбутніх учителів математики.

Уперше я зустрівся із Зінаїдою Іванівною в кабінеті проректора з наукової роботи Київського педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Красива і привітна жінка, яка, не дивлячись на свою зайнятість, розпитала про сім'ю, про викладання методики математики в Житомирському державному педагогічному інституті, про близьких і знайомих їй людей. З огляду на мої математичні й методичні інтереси, Зінаїда Іванівна допомогла сформулювати тему кандидатської дисертації, поставити актуальні завдання дослідження. Оскільки моя наукова проблема була пов'язана з розвитком продуктивного мислення старшокласників, порадила розпочати з опрацювання психологічної літератури й визначення психолого-педагогічних передумов. Унікальне поєднання в Зінаїді Іванівні вимогливості й відповідальності, людяності й інтелігентності, материнського ставлення й високого професіоналізму назавжди закарбувалися в моїй пам'яті. Згадую, як, обговорюючи із Зінаїдою Іванівною зміст дисертації, не відчувавплину часу й забував про все на світі. Якось у неї вдома, у "келії" (так жартома вона називала свій робочий кабінет) провів, мабуть, не одну годину, обґрунтовуючи теоретичні засади дослідження. Раптом Зінаїда Іванівна запитала: "Ти їв щось сьогодні?". Після тривалої паузи я відповів: "Не пам'ятаю". Такого смачного українського борщу, як готувала Зінаїда Іванівна, я ніколи не коштував. Коли траплялась вільна хвилинка, любила розповідати про успіхи своїх вихованців, про вподобання улюбленого онука, про захоплення квітами й вирощування культурних рослин на дачній ділянці.

Будучи справжнім патріотом, вона пишалася, що вносить свій посильний вклад у розвиток математичної освіти держави. Навіть у вільний від роботи час, розповідала про ті завдання, які вже вирішені та мають вирішуватися в подальшому. Зінаїда Іванівна завжди вражала своєю обізнаністю та освіченістю, широтою поглядів та різноплановістю наукових інтересів, неймовірною працездатністю та життєлюбством.

Прекрасні людські якості Зінаїди Іванівни особливо виявлялися в тому, як вона вболівала, переживала й підтримувала своїх аспірантів і

докторантів. Вона могла заділо пожурити, а у відповідальний момент по-материнськи стати на захист. Не дивно, що напружена праця й самовідданість улюбленій справі підірвали її здоров'я. Пам'ятаю, як, відвідуючи Зінаїду Іванівну в лікарні, одержав черговий заряд енергії та материнські настанови. Розмова про сім'ю, близьких людей перейшла в перспективну площину. "Потрібно рухатися далі, вирішувати більш складніші завдання, допомагаючи іншим людям іти до своєї мети", – так окреслила мій подальший шлях Учителька. Саме такими хотіла бачити своїх вихованців Зінаїда Іванівна. Якраз у цій фразі, на мою думку, квінтесенція її науково-педагогічної школи.

Минуло вже три роки, як немає з нами дорогої Зінаїди Іванівни, моєї Вчительки та незмінного наукового консультанта. Світлий образ цієї Людини, Учителя, Вченого є дороговказом для нинішнього й майбутнього поколінь. Переконали, що шаною і пам'яттю буде примноження наукових здобутків вихованців Зінаїди Іванівни Слєпкань.

[Зінаїда Іванівна Слєпкань. До 80-річчя з дня народження / укладачі В. О. Швець, І. С. Соколовська. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 44 с.]

*С. М. Лук'янова,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри математики і теорії
та методики навчання математики
НПУ імені М. П. Драгоманова*

Стародавні мудреці говорили, що Справжнім Учителем можна вважати лише того, хто не тільки передає свої знання іншим, але й сам навчається у своїх учнів. Саме таким Справжнім Учителем запам'яталася мені Зінаїда Іванівна Слєпкань.

Людське життя влаштоване так, що часто ми жалкуємо за тим, чого не в силах повернути, а важливість для нашої долі конкретної людини ми починаємо, нажаль, розуміти лише тоді, коли вже не можемо ні звернутися до неї за порадою чи настановою, ні похвалитися своїми успіхами.

Зінаїда Іванівна для мене була Справжнім Учителем. Саме їй я завдячую своїми першими кроками на науковій ниві. Її поради, її вимогливість, її терпіння, її віра в мене допомогли мені завершити дисертаційне дослідження і відбутися в якості науковця.

Я пам'ятаю якою вимогливою вона була. Іноді здавалося, що поставлені нею завдання неможливо виконати за відведений термін, а він як правило був нетривалим, до того ж від роботи відволікали сімейні справи. Зінаїда Іванівна уважно вислуховувала мої виправдання і запитувала, коли ж завдання буде виконане. Дізнавшись від мене про кількість часу, необхідну для виконання поставленого завдання, вона одразу зменшувала його на половину і напівжартома примовляла: "не будете старатися – відмовлюсь від керівництва". Зате коли я виконувала завдання вчасно і знаходила чи в науково-методичній літературі важливе для мого дослідження повідомлення, чи цікаву задачу для експерименту і майбутнього збірника, вона стримано хвалила і одразу ставила нове завдання: "от було б добре, якби ви ще й над цим поміркували".

Часто мені здавалося, що Зінаїда Іванівна знає не тільки авторів всіх важливих для методики математики ідей, але пам'ятає, коли вперше і в якій роботі ця ідея була викладена. Пам'ятаю як одного разу я приїхала до неї в захваті від етапі, яку знайшла в одному з методичних збірників виданому в 80-ті роки. Її автор, на мій погляд, пропонував

цікаві ідеї щодо розв'язування текстових задач арифметичними способами. Його пропозиції мені сподобалися і я надіялася вразити свого керівника тим, що знайшла. Зінаїда Іванівна уважно мене вислухала, посміхнулась і сказала: "Шукайте першоджерела! Знайдіть статтю А. В. Ланкова, здається вона була надрукована в журналі "Математика в школі" в 1951 році. Там всі ці ідеї є". Яким же було моє здивування, коли я справді в першому номері за 1951 рік знайшла потрібну мені статтю. Тоді мене вразила обізнаність Зінаїди Іванівни щодо проблеми мого дослідження і її пам'ять. Тільки згодом я зрозуміла, що, даючи мені напрям пошуку літературних джерел, вона сама опрацьовувала відповідну літературу (очевидно для того, щоб вчасно зробити підказку, коли пошуки "молодого науковця" заходили в глухий кут).

Та найбільше мене вражали її зошити-конспекти. Коли я показувала нову ще невідому їй книгу, Зінаїда Іванівна просила мене дати їй цю книгу для опрацювання, яке полягало в конспектуванні найважливіших ідей автора. Вона говорила, що не можна вважати себе добрим фахівцем і давати настанови іншим, якщо сам перестав цікавитися новими ідеями, перестав учитися в інших. Повертаючи мені книгу вона обов'язково запитувала про моє ставлення до висловлених автором ідей, сперечалася зі мною, радила, що потрібно прочитати, щоб бути більш обізнаною з конкретного питання.

Я часто згадую ті теплі слова, якими Зінаїда Іванівна привітала мене після захисту дисертації. А наступного ранку вона подзвонила і сказала: "Я придумала для вас тему докторської дисертації...".

Мені не віриться, що вже три роки її немає з нами. Я пам'ятаю добро, яке Зінаїда Іванівна зробила для мене. Ціную її увагу, її настанови. Використовую у своїй праці її поради. Шкодую, що не можу ще раз особисто подякувати їй за все, що Вона зробили для мене. Пам'ятаю...

[Зінаїда Іванівна Слєпкань. До 80-річчя з дня народження / укладачі В. О. Швець, І. С. Соколовська. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 44 с.]

Л. Л. ПАНЧЕНКО
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри вищої математики
НПУ імені М. П. Драгоманова

Вона завжди була лідером – непересічною особистістю, вимогливим і мудрим керівником, наставником, Учителем і Людиною з великої літери – Зінаїда Іванівна Слєпкань...

Це значна і значима постать в українській педагогічній науці, зокрема, в такому її напрямку як теорія і методика навчання математики. Двадцять років безпосереднього знайомства з нею дають мені право сказати: які б гарні слова про неї не були мовлені чи написані, вони не охоплюють усього того, що вона заслужила. Бо це була не просто людина, не просто педагог, не просто один з найвідоміших методистів-математиків (знана, шанована не лише в Україні, а й на просторах СНГ, Польщі, Болгарії, Ізраїлю), а без будь-якого перебільшення – Особистість у найповнішому розумінні цього слова. Тому й поважали і любили її всі, хто мав щастя знати її.

Не пригадую жодного випадку, коли б вона здалася, як кажуть, без бою і не досягла своєї мети. Дуже жаль, що таких людей обмаль і вони до того ж з різних причин рано йдуть з життя.

Зінаїда Іванівна завжди була лідером і формальним (працювала завідуючою кафедрою, проректором з науково-педагогічної роботи) і не формальним (завжди очолювала боротьбу за справедливість і не лише в межах університету).

Їй вдавалося скрізь і в усьому. Найцікавішим є те, що вона просто була сама собою. Все у неї виходило природно, щиро, по-розумному, по-людськи.

Дуже добре, що випала нагода надрукувати спогади про Зінаїду Іванівну. Вона заслужила цього.

Нехай зворушливі і правдиві слова присвяченій любій університетській викладачці, колезі по викладацькій роботі у Фізико-математичному факультеті НПУ імені М. П. Драгоманова, науковому керівникові моєї кандидатської дисертації (успішно, завдяки їй, захищеної в 2006 р.), доктору педагогічних наук, професору Слєпкань Зінаїді Іванівні будуть дороговказом у житті студентам-майбутнім

вчителям математики (і не тільки), аспірантам-майбутнім науковцям-методистам і всім тим людям, які прагнуть досягти успіху в трудовій діяльності на ниві освіти підростаючого покоління українців.

Як вчений і людина, Зінаїда Іванівна залишила в моєму житті незабутній слід. Спілкування з нею хай навіть миттєве чи досить тісне (як під час роботи над дисертацією) завжди приносило радість. В педагогічній науці в галузі теорії і методики навчання математики – це була справді неповторна і непересічна постать. І ще одне – вона була справжньою українкою (хоча і розмовляла переважно російською мовою), яка завжди уболівала за долю рідної землі, за рідний народ. Про таких людей Україна має пам'ятати.

Спогади, 2015 р.

*Ольга ВОЛЯНСКАЯ,
внучка З. И. Слепкань*

Бабушка Зина – моя гордость. Для меня она никогда не была только человеком науки, хотя всю свою жизнь Бабушка посвятила любимому делу. Она всегда была и будет в первую очередь Любимой Бабушкой – доброй, мудрой, честной и трудолюбивой.

Бабушка привила мне самые главные жизненные качества – честность, порядочность и человечность. Мне кажется, она приходила на помощь всем, кто к ней обращался. Бабушка была очень справедливым человеком и не могла промолчать, когда что-то происходило нечестно. Меня очень восхищала ее смелость!

Бабушку Зину делали счастливой три вещи – семья, наука и дача. Она была старейшиной нашего Рода – к ней все обращались за помощью и советом. Именно Бабушка собирала вокруг себя нашу большую родню и угощала своими фирменными блюдами. Ее руки готовили самую вкусную солянку и вареники.

Бабушка со всей нашей семьёй сама взялась за строительство дачи. Это был большой проект ее мечты, который по сей день является нашей семейной ценностью, в которую Бабушка вложила свою душу и талант организатора. Дача была любимой летней резиденцией, где весь дом был полон научных книг. Она не ездила на курорты, но с огромным удовольствием отдыхала и работала на даче. Хотя сложно это назвать отдыхом – она всё равно работала то в огороде, то в летней кухне что-то вкусненькое готовила, то в своем кабинете исписывала очередную пачку бумаги.

Бабушка всегда окружала нас заботой и любовью, порой была строга, но справедлива. Когда мне исполнилось 18 лет и все время я посвящала учебе, она посоветовала мне наконец-то начать больше общаться со сверстниками. Но, именно благодаря наставлениям Бабушки, я успешно окончила музыкальную школу, физико-математический класс и Киевский политехнический институт. Она научила меня стремиться к своим мечтам и действовать!

Я благодарна Бабушке Зине за все те самые ценные зерна жизненного опыта, которые она посадила в таком маленьком

человечке, как я, и своей мудростью вырастила меня добрым и счастливым человеком. Я очень люблю свою Бабушку и безумно ее мне не хватает.

Нет ничего важнее семьи. Хочется пожелать всем, у кого еще живы их старейшины, чаще дарите им свою любовь и благодарность. Бабушкам нужно совсем немного – внимание, забота, телефонный звонок, доброе слово, теплая встреча и крепкие объятия. Люблю тебя, Бабушка!

Спогади, 2015 р.

*В. Я. ЗАБРАНСЬКИЙ,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри математики і теорії
та методики навчання математики
НПУ імені М. П. Драгоманова*

Пам'ятаємо...

*Послухаю цей дощ. Підкрався і шумить.
Бляшаний звук води, веселих крапель кроки.
Ще мить, ще мить, ще тільки мить і мить,
і раптом озирнусь, а це вже роки й роки!
А це уже віки. Ніхто уже й не зна,
в туманностях душі чи, може, Андромеди –
я в мантіях дощу, прозора, як скляна,
приходжу до живих, і згадую про мертвих.
Цілую всі ліси. Спасибі скрипалю.
Він добре вам зіграв колись мою присутність.
Я дерево, я сніг, я все, що я люблю.
І, може, це і є моя найвища сутність.*

Ліна Костенко

Чомусь саме цей вірш Ліни Костенко асоціюється у мене з світлим образом Зінаїди Іванівни Слєпкань. Зустрілись ми з Зінаїдою Іванівною вперше під час педагогічної практики. Я був студентом III курсу фізико-математичного факультету КДПІ імені О. М. Горького, а вона – керівником практики. Зразу впадала в очі зовнішність Зінаїди Іванівни, вона була яскравою, енергійною, красивою жінкою. У мене Зінаїда Іванівна асоціюється зі словом енергія. Вона завжди була сповнена наукових ідей, завжди знала, що потрібно робити саме зараз, як потрібно діяти в даній ситуації. Вона плекала з нас вчителів, була захоплена своєю роботою, сама проводила уроки в тих класах, де ми проходили практику, давала нам, як прийнято зараз казати, майстер клас, і ми з усіх сил теж старалися. Хотілось ділитись з Зінаїдою Іванівною своїми враженнями, здобутками, хотілось радитись з нею. З тих пір почалась наша співпраця. Не перервалась вона і після закінчення інституту. Я відчував потребу в спілкуванні з Зінаїдою

Іванівною, у її порадах, а вона радо ділилася професійним досвідом. Завдяки такому патронату, я оволодівав професією, досить швидко просувався в педагогічній кар'єрі і вже у 26 років був успішним заступником директора з навчальної роботи традиційно престижної школи №100 на Подолі, де на той час директором була інша шанована жінка, дуже цікава і колоритна особистість, людина, якій я теж вдячний за співпрацю і досвід, Ніна Олексіївна Федорова – в минулому партизанка, дочка легендарного партизана Олексія Федоровича Федорова. Попри моє захоплення педагогічною і адміністративною роботою в школі, Зінаїда Іванівна переконала мене у важливості також і наукової роботи та стала моїм науковим керівником. Я завжди відчував компетентність та далекоглядність Зінаїди Іванівни. Попри роки і тепер відчувається її незрима присутність. Зінаїда Іванівна Слєпкань – знакова постать і в методичній науці і в моєму професійному становленні. Я вдячний Зінаїді Іванівні за підтримку, завжди слухні поради, доречну критику. Вона була люблячою матір'ю та взірцевою бабусею, проте по-материнськи ставилась і до всіх нас – своїх учнів. Людина, незалежно від фізичної присутності, жива до поки її пам'ятають. Зінаїда Іванівна незримо присутня з нами і в наших думках і в наших справах, ми звіряємо з нею свої наміри і свої дії, адже завжди будемо її учнями.

Спогади, 2015 р.

*Т. И. ЩЕДРИНА,
сестра Зинаиды Ивановны Слелкань*

Семьи бабушек и дедушек были раскулачены, хотя не пользовались наемным трудом. Все у них отняли и вывезли в ссылку: родителей мамы – в Сибирь, а родителей папы – в Вологодскую область. Зимой поместили их в монастырь (в Вологде), где стены были покрыты до половины льдом. У детей начался дифтерит. У папиного брата в одну ночь умерли три сына. У наших родителей умерла 2-х летняя Зина. Мама в то время была беременна нашей Зиной (повторили имя). Летом их всех вывезли в лес на 250 км севернее Вологды, мужчины занялись строительством деревянного поселка, где мы четверо и родились. Зина была старшей из нас. Ее очень любили бабушка и дедушка. Дедушку вскоре убило грозой (они спрятались от грозы в дырявом сеновале, куда попала шаровая молния в голову дедушке).

В ссылке семья прожила 19 лет. К тому времени, а был 1949 г., уже разрешили ссыльным возвращаться на Украину. Во второй половине мая наша семья (точнее 19 мая) переехала в г. Мелитополь (у папы там жили две тети, два двоюродных брата и двоюродная сестра).

В г. Тотьме осталась одна Зина, так как она заканчивала 10-й клас. Училась она отлично и собралась поступать в г. Москву в медицинский институт, но потом передумала и поступила в Мелитопольский пединститут. Училась она отлично, ее очень ценили, особенно профессор Доброгай. Она больше всех читала художественную литературу. После окончания института она поступила в Киевский педагогический институт, в аспирантуру. Защитив диссертацию, она вынуждена была уехать в г. Мелитополь, так как в это время заболела онкологией наша мама.

После ее смерти Зина вернулась в г. Киев, в педагогический институт. После маминой смерти она нам всем заменила маму, помогла в студенческие годы брату Василию, сестре Миле. Зина всегда была необыкновенной труженицей: все время она писала монографии, редактировала учебники, читала и руководила диссертациями. Отвлекалась она только на приготовление пицци, она это дело любила. Я поселила с ней на дачу свою подругу Аллу Хитушко, так как одной ей было очень скучно. Подруга рассказывала, что все время Зинаида Ивановна трудилась.

Все время ее мысли были о монографиях, об отзывах на них. Она звонила бывшему ректору и советовала, как поступить с монографией.

Зинаида Ивановна воспитала труженицей и свою дочь Лену. Очень требовательно подходила к ее диссертации.

Мы очень дружили с Зинаидой Ивановной. Я ей все откровенно рассказывала. Сейчас мне ее очень не хватает. Дня не проходит без воспоминаний о Зинаиде Ивановне.

Спогади, 2015 р.

*Людмила Ивановна КАРПИНСКАЯ
сестра Зинаиды Ивановны Слепкань*

В январе 1964 года умерла наша мама, а летом Зинаида Ивановна забрала меня к себе в Киев заканчивать 11-й класс школы и поступать в институт. Туда же в этот же год приехал после армии наш младший брат Василий, хотя жила она с семьей в 1-й комнате в общежитии пединститута.

Впоследствии окончив среднюю школу, благодаря ее мудрым советам, я правильно выбрала специальность, с удовольствием работала в школе, получая удовлетворение от работы. По нашим стопам пошли и мои дети. Старшая дочь Мария работает в школе уже более 20 лет.

Всю жизнь до 2008 года мы ощущали от старшей сестры материнскую поддержку. Она для всех нас была и учителем, и родителем и советчиком в трудную минуту. Еще долго после ее смерти по привычке хотелось позвонить, посоветоваться со старшей сестрой.

Все праздники, обычно, отмечались у старшей сестры, собирались все родственники. Меня поражало, с какой легкостью Зинаида Ивановна бралась за приготовление пищи: и пасхи, и фаршированная рыба, и холодец, и очень вкусные дрожжевые пирожки, такие когда-то пекла наша мама. Очень трогательно относилась Зинаида Ивановна к нашей тете Миле, маминой сестре. Она ей доверяла нянчить своего первого внука.

Многочисленные родственники, приезжающие в Киев, останавливались у Зинаиды Ивановны, хотя она жила в 2-х комнатной квартире, такой же, как и у нас всех. Будучи уже тяжело больной, она предлагала старшему брату из Мелитополя помощь в лечении глаз.

В моем профессиональном становлении Зинаида Ивановна играла большую роль. На первых порах давала неоценимые советы по организации учебного процесса, даже приезжала на Русановку ко мне на урок.

Все праздники мы отмечали вместе, старшая сестра любила петь и слушать, как играет на фортепиано моя старшая дочь Мария. Когда собирались у нас, пели различные песни под Машин аккомпанемент.

Особенно ей нравились украинские песни, с внуком Антоном разучила песню “Не рубай калину”.

В отпуск Зинаида Ивановна чаще всего ездила с родственниками. Мы с ней отдыхали в Севастополе, Ялте, в Херсоне, в Бердянске. Это были незабываемые времена. Меня она пыталась научить заплывать на косу, сама она хорошо плавала, хотя детские годы ее прошли на севере. Любовь к чтению и книгам сохранилась у нее на всю жизнь. Привозила книги из Болгарии, Венгрии, Молдавии. В итоге дома собралась хорошая библиотека русской и зарубежной классики. Читали книги и обменивались ими взрослые и дети, друзья и дети друзей.

Зинаида Ивановна была очень любящей бабушкой, внуки тяжело переживали ее уход. Всю жизнь она была берегиней нашей многочисленной семьи. Всем нам ее очень не хватает.

Спогади, 2015 р.

*Марія Юріївна КАРПІНЬСЬКА
племінниця, дочка наймолодшої сестри Зінаїди Іванівни,
заступник директора спеціалізованої школи І-ІІІ ст.
з поглибленим вивченням іноземних мов
№ 112 імені Т. Шевченка, м. Києва*

Найяскравішими враженнями мого дитинства є спогади про велику дружню родину моєї матусі. Всі брати і сестри, а їх у сім'ї було аж п'ятеро, найчастіше зустрічались у найстаршої сестри, яка завжди збирала навколо себе не тільки своїх родичів, а й друзів та знайомих. Всі весело проводили час. Допомогали один одному у всіх справах. Безумовно, ґрунтувались всі навколо старшої сестри, тьоті Зіни. Саме вона уособлювала в собі той родовий початок, який тримає всіх разом, заряджає енергією сімейного тепла та затишку.

Я пам'ятаю, як нам, маленьким, дозволяли бути присутніми при "дорослих розмовах". І вже змалечку ми розуміли, що всі прислухаються до порад найстаршої сестри. Саме вона направляє, підтримує, наставляє. І хоч всі мої родичі були досить "солідними" і поважними людьми, саме Зінаїда Іванівна була найстаршою і найповажнішою серед них.

Саме завдяки тьоті Зіні я перший раз побачила море. Саме вона запросила нас з мамою відвідати заповідні куточки, що знаходяться у Херсонській області. Хоч мені було всього три роки, але я досі пам'ятаю, як саме вона брала мене на руки, коли ставало важко йти, показувала чудернацькі морські істоти і розповідала про них багато цікавого.

Біля моєї тьоті завжди було багато людей, зовсім молодих і людей доросліших. Це потім, я зрозуміла, що це студенти та аспіранти, які завжди із зацікавленням з нею спілкувались не тільки на професійні теми. Тьотя була дуже простою людиною. Її спілкування ніколи не було зверхнім. Нам з самого дитинства пояснювали, що якщо багато працювати, можна багато чого добитися. Тьотя завжди повторювала, що не можна гаяти час, бо робота чекає. Вона дуже багато писала і читала, а в її кімнаті завжди була неймовірна кількість рукописів, книг до яких вона дуже часто зверталась, передивлялась, перечитувала. Потім я побачила, що математику в середній школі ми вивчали саме за її підручниками. І навіть в шкільній бібліотеці є книги, що написані

нею. Її ім'я знали і шанували не тільки вчителі математики. За її порадою я теж стала вчителем, тому що саме вона побачила, що я без проблем знаходжу спільну мову з молодшими дітьми, вони мене уважно слухають.

Все, за що не бралася тьотя, вона робила дуже швидко і якісно. Ніхто в родині не міг за нею встигнути. У неї вдома нас завжди чекав накритий стіл, страви вона готувала сама. Зінаїда Іванівна дуже любила землю. Я пам'ятаю як вона раділа, коли змогла придбати невеличкий шматочок землі недалеко від Києва. Згодом з'явився будинок, в якому дуже багато було зроблено її руками. Помідори, огірки, капуста, а ще зелень і навіть картопля все було на її ділянці і вона радо ділилася з усіма своєю городиною та консервацією.

Тьотя була різносторонньою особистістю. Вона вміла співати, цікаво розповідала А головне, біля неї завжди було дуже багато людей, зовсім різних на походженням та професією. Вона з усіма знаходила спільну мову, заряджала їх своєю енергією, подавала ідеї і слідкувала за їх реалізацією. Вона направляла нас, своїх племінників, з дитинства привчала до системної праці, бо без неї нічого не можна добитися. Своїм прикладом доводила, що треба "прагнути до ліпшого, бути найкращим у своїй справі". Я пам'ятаю, як ми проводжали її до Москви, коли вона їхала захищати докторську дисертацію. І хоч була дуже знаною на той момент в країні, вона хвилювалась про те, як найкраще представити свою роботу, кафедру, інститут, місто Київ і всю Україну.

Я щаслива у своїй професії, і вважаю що поштовхом до цього була саме моя тьотя, яка залишилась у моїй пам'яті уособленням чесності, рішучості та працьовитості. Свого власного сина, і своїх учнів я намагаюсь виховувати саме так.

Спогади, 2015 р.

*Наталья Фолькманн – Карпинская
Племянница и благодарная ученица*

Моя славная любимая тетьа Зинаида Ивановна Слепкань останется в моей памяти навсегда как человек исключительно трудолюбивый, целеустремлённый, хлебосольный, сильный и не унывающий никогда! А сколько народных и современных песен нами спето, а сколько километров вместе пройдено и сколько глубоких жизненных советов я получила от нашего семейного авторитета! А такую заботливую бабушку и маму как моя тетушка встретишь не часто! Тонны книг и рукописей я с детства помню в неутомимых руках тети и в будни и в праздники! А яркое наставление мне профессора Слепкань: “Книга сделала меня человеком!” – я постаралась передать и своим детям. Но главным впечатлением детства и юности для меня останется Пасха Христова и Рождество в гостях у тётки. В советское и постсоветское время мало кто отмечал Пасху и Рождество, а Зинаида Ивановна сама пекла пасочки на Пасху, накрывала богатый стол и всегда приглашала гостей! Ведь и её День рождения часто совпадал с Пасхальными днями! И Рождественскую кутю я попробовала первый раз также в гостях у тети. И главное, христианский дух был во многих делах Зинаиды Ивановны на ниве научной, преподавательской и руководящей работы: просветить, научить, поддержать, наставить на верный путь, бороться за добро и справедливость, вносить дух истины, порядка и дисциплины, и много много других добрых дел! Преклонные года часто сопровождают болезни. Но как я рада, что в последние месяцы жизни Зинаида Ивановна утверждала с радостью: “Я верующий человек!” – и в сияющих глазах читалась не горечь расставания с миром и близкими, а Надежда, Вера и Любовь!

Спогади, 2015 р.

Вячеслав СКЛЯРЕНКО
выпускник 1996 года (Канада, Калгари)

Я помню, что на лекциях Зинаиды Ивановны Слепкань я часто с ней спорил (точнее, пытался), и один из вопросов на счет “бить или не бить” учеников или своих детей. И она мне толково объяснила что “не бить” (иначе – мы проявляем свою слабость). Вроде бы и маленькая вещь, но, благодаря ей, я усвоил это на всю жизнь.

Спогади, 2015 р.

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

ЗІНАІДА ІВАНІВНА СЛЕПКАНЬ народилася 16 квітня 1931 року у поселенні Печенжиця Тотьмського району Вологодської області (Росія), куди в 1930 р. були виселені із Запорізької області її дід і батьки.

- 1939–1949 р.р.** Навчалася в школі м. Тотьма.
- 1949–1953 р.р.** Навчалася на фізико-математичному факультеті Мелітопольського педагогічного інституту.
- 1953 р.** З відзнакою закінчила Мелітопольський педагогічний інститут.
- 1953–1959 р.р.** Працювала асистентом, старшим викладачем кафедри математики Мелітопольського педагогічного інституту, а також учителем математики середньої школи № 4 м. Мелітополя.
- 1956 р.** Вийшла заміж за Слєпканя Євгена Єгоровича.
- 1957 р.** Народила дочку Олену (нині доцент кафедри математики і теорії та методики навчання математики НПУ імені М. П. Драгоманова).
- 1959–1962 р.р.** Аспірантка кафедри елементарної математики та методики математики Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького (КДПІ).
- 1962 р.** Закінчила аспірантуру та успішно захистила кандидатську дисертацію на тему “Культура тригонометричних обчислень у восьмирічній і середній школах” (науковий керівник А. С. Бугай).

-
- 1962–1965 р.р. Старший викладач загальнонаукового факультету Мелітопольського педагогічного інституту.
- з 1966 р. Доцент кафедри елементарної математики та методики математики Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького.
- 1974–1978 р.р. Працювала деканом підготовчого відділення Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького.
- 1983–1989 р.р. завідувач кафедри елементарної математики та методики математики Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького.
- 1987 р. Захистила докторську дисертацію на тему “Методическая система реализации развивающей функции обучения математики в средней школе”, захист відбувся у м. Москва при АПН СРСР у формі наукової доповіді за сукупністю робіт.
- 1989 р. Здобула вчене звання професора.
- 1989–1996 р.р. Проректор з навчально-методичної роботи Українського державного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (УДПУ).
- 1995 р. Присвоєно звання Заслужений працівник народної освіти.
- 1997 р. Нагороджена знаком Міністерства освіти і науки України “Відмінник освіти України”.
- 1997 р. Професор кафедри математики і методики викладання математики Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

2007 р.

нагороджена медаллю Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

30 січня 2008 р.

Померла і похована на Берковецькому цвинтарі у місті Києві.

За роки життя була нагороджена медаллю до 50-річчя педагогічного інституту імені О. М. Горького, медаллю М. В. Остроградського, медаллю А. С. Макаренка, медаллю В. О. Сухомлинського, медаллю М. П. Драгоманова, медаллю Ветеран праці, великою кількістю грамот та подяк.

Друковані праці професора З. І. Слепкань

Монографії, збірники

Викладання арифметики в початкових класах: зб. статей / упоряд.: З. І. Слепкань, В. І. Чепелев. – Київ: Рад. шк., 1964. – 192 с.

Нове у викладанні математики: зб. статей / упоряд.: О. С. Дубинчук, З. І. Слепкань. – Київ: Рад. школа, 1972. – 160 с.

Слепкань З. І. Психолого-педагогічні та методичні основи розвивального навчання математики: монографічний посібник / З. І. Слепкань; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Тернопіль: Підручники & посібники, 2004. – 240 с.

Підручники, навчальні посібники

Слепкань З. І. Тригонометричні обчислення в школі: посіб. для вчителя / З. І. Слепкань. – Київ: Рад. шк., 1962. – 107 с.

Супрун Г. Ф. Системи рівнянь другого ступеня: посібник для вчителів / Г. Ф. Супрун, З. І. Слепкань. – Київ, 1964. – 91 с.

Слепкань З. І. Похідна та її застосування для дослідження функцій: конспект лекцій / З. І. Слепкань; Київ. міський ІУКВ. – Київ, 1965. – Вип. 2. – 107 с.

Слепкань З. І. Функції і границі: конспект лекцій / З. І. Слепкань; Київ. міський ІУКВ. – Київ, 1965. – Вип. 1. – 76 с.

Дубинчук О. С. Алгебра і елементарні функції : навч. посіб. для 9-11 кл. вечірньої (змінної) й заочної шкіл / О. С. Дубинчук, З. І. Слепкань. – Київ, 1968. – 580 с.

Математика : посібник для факультативних занять у 10-му кл. / уклад. : З. І. Слепкань [та ін.] ; за ред. І. Є. Шиманського. – Київ, 1970.

Мальований Ю. І. Уроки алгебри в VI класі : посібник для вчителів / Ю. І. Мальований, З. І. Слепкань. – Київ : Рад. шк., 1974. – 188 с.

Урок математики в школі : посіб. для вчителів / Г. П. Бевз, З. І. Слепкань, А. Г. Конфорович, Г. Ф. Олійник ; за ред. Г. П. Бевза. – Київ : Рад. шк., 1977. – 109 с.

Мальований Ю. І. Уроки алгебри в VII класі : посібник для вчителів / Ю. І. Мальований, З. І. Слепкань. – Київ : Рад. шк., 1977. – 152 с.

Слепкань З. І. Методика викладання алгебри і початків аналізу / З. І. Слепкань. – Київ : Рад. школа, 1978. – 224 с.

Методика викладання математики : практикум / Г. П. Бевз, А. Г. Конфорович, Г. Ф. Олейник, Є. Ф. Савич, З. І. Слепкань, Є. О. Ченакал, А. В. Шевченко ; за ред. Г. П. Бевза. – Київ : Вища шк., 1981. – 199 с.

Слепкань З. И. Психолого-педагогические основы обучения математике : метод. пособие / З. И. Слепкань. – Киев : Рад. школа, 1983. – 192 с., ил.

Слепкань З. І. Обчислення на мікрокалькуляторах / З. І. Слепкань. – Київ : Рад. шк., 1985. – 192 с.

Дубинчук Е. С. Преподавание геометрии в средних ПТУ : (1-й год обучения) / Е. С. Дубинчук, З. И. Слепкань. – Киев : Вища шк., 1985. – 112 с., ил. – (Профтехобразование).

Дубинчук Е. С. Преподавание геометрии в средних ПТУ : (2-й год обучения) / Е. С. Дубинчук, З. И. Слепкань. – Киев : Вища шк., 1986. – 135 [2] с., ил. – (ПТО : Профтехобразование).

Дубинчук Е. С. Обучение геометрии в профтехучилищах : вопросы методики : метод пособие для ПТУ / Е. С. Дубинчук, З. И. Слепкань. – Москва : Высш. шк., 1989. – 126 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: навч. посібник / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – Київ: Вища школа, 1991. – 480 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: навч. посіб. для серед. проф.-тех. училищ / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – Київ: Вища школа, 1992. – 479 с.

Дубинчук О. С. Методичні особливості навчання геометрії в середньому ПТУ: посібник / О. С. Дубинчук, З. І. Слєпкань, С. М. Філіпова. – Київ: Вища школа, 1992. – 271 с.

Теоретичні основи і технологія аналізу навчально-виховного процесу на уроці (дидактичний аспект) / Київ. держ. пед. ін-т імені М. П. Драгоманова; уклад.: В. І. Бондар, відп. ред. З. І. Слєпкань. – Київ: КДПІ, 1993. – 30 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – Київ: Зодіак-Еко, 1995. – 608 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: проб. підручник для 10-11 кл. серед. шкіл / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид. – Київ: Зодіак-Еко, 1995. – 608 с.

Шкиль Н. И. Алгебра и начала анализа: проб. учебник для 10-11 кл. средней школы / Н. И. Шкиль, З. И. Слєпкань, Е. С. Дубинчук; пер. с укр.: Е. Е. Волянской, К. Т. Шкиль – Киев: Вежа, 1995. – 624 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – Київ: Зодіак-Еко, 1996. – 608 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид. – Київ: Зодіак-Еко, 1999. – 606 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид. – Київ: Зодіак-Еко, 2000. – 608 с.

Слєпкань З. І. Методика навчання математики: підручник для студ. математичних спец. пед. навч. закладів / З. І. Слєпкань. – Київ: Зодіак-Еко, 2000. – 512 с.

Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посібник для магістрантів вищих навч. закладів / З. І. Слепкань; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2000. – 210 с.

Шкиль Н. И. Алгебра и начала анализа: ученик для 10-11 кл. общеобразоват. учеб. завед. / Н. И. Шкиль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук. – Киев: Зодиак-Эко, 2001. – 608 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ: Зодіак-Еко, 2001. – 656 с.

Кравчук В. Р. Алгебра: пробний підручник для 7 кл. / В. Р. Кравчук, Г. М. Янченко; за ред. З. І. Слепкань. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 178 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ: Зодіак-Еко, 2002. – 272 с.

Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – Київ: Зодіак-Еко, 2002. – 384 с.

Збірник завдань для державної підсумкової атестації з алгебри. 9 кл. / М-во освіти і науки України; за ред. З. І. Слепкань. – Харків, 2002. – 144 с.

Кравчук В. Р. Алгебра: пробний підручник для 9 кл. / В. Р. Кравчук, М. В. Підручна, Г. М. Янченко; за ред. З. І. Слепкань. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – 240 с.

Шкиль Н. И. Алгебра и начала анализа: учебник для 10 кл. общеобразоват. учеб. заведений / Н. И. Шкиль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук. – Киев: Зодиак-Эко, 2003. – 272 с.

Шкиль Н. И. Алгебра и начала анализа: учебник для 11 кл. общеобразоват. учеб. заведений / Н. И. Шкиль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук. – Киев: Зодиак-Эко, 2003. – 398 с.

Слепкань З. І. Збірник задач з алгебри і початків аналізу: навч. посіб. для учнів 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, О. Є. Волянська. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – 240 с.

Кравчук В. Р. Алгебра : пробний підручник для 8 кл. / В. Р. Кравчук, М. В. Підручна, Г. М. Янченко ; за ред. З. І. Слепкань. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. – 232 с.

Слепкань З. І. Методика вивчення елементів комбінаторики, початків теорії ймовірностей і вступу до статистики в загальноосвітніх навчальних закладах / З. І. Слепкань, І. С. Соколовська ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Перше вересня, 2004. – 112 с. – (Математика : газета. – 2004. – № 29-30 (281-282), серпень. – (Шкільний світ).

Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посібник для магістрантів вищих навч. закладів / З. І. Слепкань. – Київ : Вища школа, 2005. – 239 с.

Практикум з методики навчання математики. Загальна методика : навч. посіб. для студ. спец. “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика” / за ред. З. І. Слепкань. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 292 с.

Методичні рекомендації, програми

Організація підготовки студентів педагогічних інститутів до викладання геометрії в школі за новою програмою і навчальним посібником О. В. Погорєлова “Геометрія” : метод. рек. для викладачів пед. ін-тів / Мін-во освіти і науки України, Респ. навч.-метод. каб. пед. навч. закладів; склали : З. І. Слепкань, Є. Ф. Савич, А. В. Кухар. – Київ, 1983. – 60 с.

Слепкань З. И. Психолого-педагогические основы обучения математике : метод. пособие / З. И. Слепкань. – Киев : Рад. школа, 1983. – 192 с., ил.

Підготовка студентів педагогічних інститутів до використання мікроелектронної обчислювальної техніки в середній школі : метод. рек / підготували : М. І. Жалдак, З. І. Слепкань ; Мін-во освіти УРСР, Респ. навч.-метод. каб. пед. навч. закладів. – Київ : РНМКПНЗ, 1985. – 16 с.

Швец В. А. Методические указания по математике для поступающих в КГПИ имени А. М. Горького / В. А. Швец, З. И. Слепкань ; Киевский государственный педагогический институт имени А. М. Горького. – Київ : Изд-во КГПИ им. А. М. Горького, 1987. – 37 с.

Инструктивно-методические материалы по организации педагогической практики : для студентов предвыпускного и выпускного курсов по специальности “Математика” и “Математика и физика” / В. И. Абраменко, З. И. Слепкань, А. В. Кухарь, В. Н. Горovenко, Т. И. Титова, Г. Г. Данилец ; Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького. – Киев : КГПИ, 1988. – 18 с.

Педагогическая практика студентов I-III курсов физико-математического факультета : метод. рек. / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; сост. В. И. Абраменко, З. И. Слепкань, А. В. Кухарь, В. Н. Горovenко, Т. И. Титова, Г. Г. Данилец. – Киев, 1989. – 24 с.

Математика: метод. вказівки для вступників до КДПІ ім. О. М. Горького / З. І. Слєпкань, В. О. Швець, В. Я. Забранський, О. П. Сазонова, І. С. Соколовська, С. Є. Яценко ; Київ. держ. пед. ун-т імені О. М. Горького. – Київ : КДПІ, 1990. – 75 с.

Программа школьного курса математики и методики его преподавания для студентов спец. 21.04 “Математика” / З. И. Слепкань, В. А. Швец, А. В. Кухарь, Г. Ф. Олейник, Е. П. Сазонова, С. Е. Яценко ; отв. за вип. : З. И. Слепкань ; Киев. гос. пед. ин-т імені А. М. Горького. – Киев : КГПИ, 1990. – 24 с.

Програми для фізико-математичних факультетів: зб. № 1: Математичний аналіз. Алгебра і теорія чисел. Геометрія. Числові системи. Шкільний курс математики і методика її викладання. Історія математики і фізики. Державний екзамен з математики з методикою викладання / авт. : Л. І. Дюженкова, Т. В. Колесник, М. Я. Лященко, Г. О. Михалін, М. І. Шкіль, С. С. Левіщенко, Л. С. Можарівська, Т. В. Ломаєва, М. В. Працьовитий, Є. О. Ченакал, З. І. Слєпкань, В. О. Швець, А. В. Грохольська, О. П. Сазонова, Н. В. Ткаченко. – Київ : РУМК, 1993. – 176 с.

Теоретичні основи і технологія аналізу навчально-виховного процесу на уроці (дидактичний аспект) / Київ. держ. пед. ін-т імені М. П. Драгоманова ; уклад. : В. І. Бондар, відп. ред. З. І. Слєпкань. – Київ : КДПІ, 1993. – 30 с.

Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики студентів 3-го курсу спец. “Математика” і “Математика і фізика” / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. М. Горovenко, І. О. Васильєва ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1994. – 14 с.

Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики студентів 4-го курсу спец. “Математика” і “Математика і фізика” / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. М. Горovenко, І. О. Васильєва ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1994. – 17 с.

Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики студентів 5-го курсу спец. “Математика” і “Математика і фізика” / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. М. Горovenко, І. О. Васильєва ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1994. – 17 с.

Програма-мінімум кандидатського екзамену з спеціальності 13.00.02 “Методика викладання математики” для аспірантів і пошукачів / Мін-во освіти і науки України, Укр держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; укладачі : З. І. Слепкань, М. І. Жалдак, М. І. Бурда, О. С. Дубинчук, В. О. Швець. – Київ : УДПУ, 1994. – 21 с.

Програма з шкільного курсу математики і методики його викладання / укладачі : З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. Я. Забранський, В. О. Швець, Г. Ф. Олійник ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1995. – 34 с.

Державний стандарт загальної середньої освіти в Україні. Освітня галузь “Математика”: проект / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, В. О. Швець [та ін.]. – Київ : Генеза, 1997. – 64 с.

Програма кваліфікаційного екзамену за спеціальністю 7.080101 Математика (математична освіта) / укл. : М. І. Шкіль, Г. П. Грищенко, А. В. Грохольська, В. Я. Забранський, З. І. Слепкань, В. О. Швець, С. Є. Яценко ; М-во освіти і науки України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. – 18 с.

Хронологічний покажчик друкованих праць

1961

1. Слепкань З. І. Тригонометричні обчислення з наближеними даними / З. І. Слепкань // Тези доповідей звітно-наукової конференції кафедр Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького за 1960 рік. – Київ : КДПІ, 1961. – С. 113-114.

1962

2. Слепкань З. І. Деякі питання теорії тригонометричних обчислень / З. І. Слепкань // Тези доповідей звітно-наукової конференції кафедр Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького за 1961 р. – Київ : КДПІ, 1962.
3. Слепкань З. І. Культура тригонометрических вычислений в восьмилетней и средней школе : автореф. дис. ... канд. пед. наук / З. І. Слепкань ; Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; науч. рук. А. С. Бугай. – Киев : КГПИ, 1962. – 16 с.
4. Слепкань З. І. Культура тригонометрических вычислений в восьмилетней и средней школе (по методике математики) : дис. ... канд. пед. наук / З. І. Слепкань ; Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; науч. рук. А. С. Бугай. – Киев : КГПИ, 1962. – 233 с.

-
5. Слепкань З. И. Некоторые вопросы культуры тригонометрических вычислений / З. И. Слепкань // Математика в школе. – 1962. – № 3. – С. 59-62.
6. Слепкань З. І. Тригонометричні обчислення в школі : посіб. для вчителя / З. І. Слепкань. – Київ : Рад. шк., 1962. – 107 с.
7. Слепкань З. І. Тригонометричні обчислення за допомогою логарифмічної лінійки / З. І. Слепкань // Викладання математики в школі : зб. ст. – Київ : Рад. шк., 1962. – Вип. 2. – С. 76-91.

1963

8. Слепкань З. І. Про вимірювання і обчислення в практичних роботах з математики / З. І. Слепкань // Радянська школа. – 1963. – № 7. – С. 69-72.

1964

9. Викладання арифметики в початкових класах : зб. статей / упоряд. : З. І. Слепкань, В. І. Чепелев. – Київ : Рад. шк., 1964. – 192 с.
10. Супрун Г. Ф. Системи рівнянь другого степеня : посібник для вчителів / Г. Ф. Супрун, З. І. Слепкань. – Київ, 1964. – 91 с.

1965

11. Слепкань З. І. До питання про штучні способи розв'язування систем рівнянь / З. І. Слепкань // Звітно-наукові конференції кафедр інституту за 1964 рік : тези доп. / Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. – Київ : КДПІ, 1965. – С. 218-219.
12. Шиманський І. Є. Границя функції / І. Є. Шиманський, З. І. Слепкань // Радянська школа. – 1965. – № 3. – С. 70-82.

-
13. Шиманський І. Є. Похідна та її геометричний зміст / І. Є. Шиманський, З. І. Слепкань // Радянська школа. – 1965. – № 10. – С. 99-106.
14. Слепкань З. І. Похідна та її застосування для дослідження функцій : конспект лекцій / З. І. Слепкань ; Київ. міський ІУКВ. – Київ, 1965. – Вип. 2. – 107 с.
15. Слепкань З. І. Функції і границі : конспект лекцій / З. І. Слепкань ; Київ. міський ІУКВ. – Київ, 1965. – Вип. 1. – 76 с.

1966

16. Слепкань З. І. Про зв'язок тригонометричних обчислень з практикою вимірювань і обчислень у геодезії і астрономії / З. І. Слепкань // Викладання математики в школі : зб. ст. – Київ : Рад. шк., 1966. – Вип. 4. – С. 109-118.
17. Слепкань З. І. Аналіз досвіду викладання елементів математичного аналізу в середній школі за діючою програмою / З. І. Слепкань // Звітно-наукові конференції кафедр інституту. Фізико-математичні науки : тези доп. : тези доп. / Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. – Київ : КДПІ, 1966. – С. 38-39.

1968

18. Дубинчук О. С. Алгебра і елементарні функції : навч. посіб. для 9-11 кл. вечірньої (змінної) й заочної шкіл / О. С. Дубинчук, З. І. Слепкань. – Київ, 1968. – 580 с.
19. Шиманский И. Е. О работе Украинского республиканского научно-методического семинара / И. Е. Шиманский, З. И. Слепкань // Математика в школе. – 1968. – № 5. – С. 95.

1970

20. Слепкань З. І. Елементи комбінаторики. Початки теорії ймовірностей / З. І. Слепкань // Математика : посібник для факультативних занять у 10 класі / уклад. : З. І. Слепкань [та ін.] ; за ред. І. Є. Шиманського. – Київ, 1970. – С. 3-71.
21. Малеваний Ю. И. Из опыта работы в 5 классе по новой программе / Ю. И. Малеваний, З. И. Слепкань // Математика в школе. – 1970. – № 6. – С. 23-28.
22. Математика : посібник для факультативних занять у 10-му кл. / уклад. : З. І. Слепкань [та ін.] ; за ред. І. Є. Шиманського. – Київ : Рад. школа, 1970. – 295 с.

1971

23. Слепкань З. І. З досвіду викладання математики в 6 експериментальному класі за новими програмами / З. І. Слепкань, Ю. І. Малеваний // Взаємозв'язок вузів зі школою : тези доп. 3-ї респ. наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 1971. – С. 65.

1972

24. Малеваний Ю. И. Из опыта изучения алгебры в VI классе по новой программе / Ю. И. Малеваний, З. И. Слепкань // Математика в школе. – 1972. – № 4. – С. 30-34.
25. Мальований Ю. І. Методика вивчення перших теорем в курсі математики 5 класу / Ю. І. Мальований, З. І. Слепкань // Радянська школа. – 1972. – № 1. – С. 74-76.
26. Нове у викладанні математики : зб. статей / упоряд. : О. С. Дубинчук, З. І. Слепкань. – Київ : Рад. школа, 1972. – 160 с.

1973

27. Малеваный Ю. И. Из опыта изучения алгебры в VII классе по новой программе / Ю. И. Малеваный, З. И. Слепкань // Математика в школе. – 1973. – № 5. – С. 14-19.

1974

28. Мальований Ю. І. Уроки алгебри в VI класі: посібник для вчителів / Ю. І. Мальований, З. І. Слепкань. – Київ: Рад. шк., 1974. – 188 с.

1977

29. Урок математики в школі: посіб. для вчителів / Г. П. Бевз, З. І. Слепкань, А. Г. Конфорович, Г. Ф. Олійник; за ред. Г. П. Бевза. – Київ: Рад. шк., 1977. – 109 с.
30. Мальований Ю. І. Уроки алгебри в VII класі: посібник для вчителів / Ю. І. Мальований, З. І. Слепкань. – Київ: Рад. шк., 1977. – 152 с.

1978

31. Слепкань З. І. Методика викладання алгебри і початків аналізу / З. І. Слепкань. – Київ: Рад. школа, 1978. – 224 с.

1979

32. Слепкань З. И. Без ненужной ломки и поспешных решений / З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук, А. М. Дурицкий // Математика в школе. – 1979. – № 6. – С. 13-15.

1980

33. Микроэлектронная вычислительная техника приходит в школу / Н. И. Шкиль, З. И. Слепкань, Е. Ф. Савич [и др.] // Математика в школе. – 1980. – № 1. – С. 35-38.

1981

34. Інтенсифікація навчально-виховного процесу в педвузі шляхом широкого використання сучасних ТЗН : метод. рек. / В. Я. Лапіс, О. Д. Яковлева, З. І. Слепкань, П. В. Бережний ; Київ. держ. пед. ін.-т імені О. М. Горького. – Київ, 1981. – 40 с.
35. Методика викладання математики : практикум / Г. П. Бевз, А. Г. Конфорович, Г. Ф. Олійник, Є. Ф. Савич, З. І. Слепкань, Є. О. Ченакал, А. В. Шевченко ; за ред. Г. П. Бевза. – Київ : Вища шк., 1981. – 199 с.
36. Слепкань З. І. Проблема застосування мікроелектронної обчислювальної техніки при викладанні математики і сучасних предметів в загальноосвітній школі та підготовка майбутнього вчителя математики / З. І. Слепкань, А. В. Кухар // Підвищення ефективності використання технічних засобів навчання. – Київ, 1981. – С. 81-85.

1982

37. Левищенко С. С. Варианты вступительных экзаменов в вузы в 1981 году. Математика. Киевский государственный педагогический институт / С. С. Левищенко, З. И. Слепкань // Квант. – 1982. – № 6. – С. 45.
38. Слепкань З. И. Из опыта проведения спецкурса “Психолого-педагогические основы обучения математике / З. И. Слепкань // Совершенствование методической подготовки учителя математики в педагогических институтах : тезисы докл. Всесоюз. Конф. – Ташкент, 1982. – С. 229-230.

1983

39. Організація підготовки студентів педагогічних інститутів до викладання геометрії в школі за новою програмою і навчальним посібником О. В. Погорелова "Геометрія": метод. рек. для викладачів пед. ін-тів / Мін-во освіти і науки України, Респ. навч.-метод. каб. пед. навч. закладів; склали: З. І. Слепкань, Є. Ф. Савич, А. В. Кухар. – Київ, 1983. – 60 с.
40. Слепкань З. И. Психолого-педагогические основы обучения математике: метод. пособие / З. И. Слепкань. – Киев: Рад. школа, 1983. – 192 с., ил.

1984

41. Слепкань З. И. Место и роль упражнений, направленных на повышение вычислительной культуры студентов педвуза в подготовке их к работе с электронной вычислительной техникой / З. И. Слепкань // Рациональный подбор задач как средство улучшения математического образования в школе и в вузе: тез. докл. респ. конф. – Даугавпилс, 1984. – С. 72-74.
42. Слепкань З. И. Об особенностях преподавания геометрии по учебному пособию А. В. Погорелова "Геометрия" 6-10 кл. / З. И. Слепкань // Совершенствование математической подготовки учащихся средних профтехучилищ. – Киев: Вища шк., 1984. – С. 23-33.

1985

43. Слепкань З. И. Обчислення на мікрокалькуляторах / З. И. Слепкань. – Київ: Рад. шк., 1985. – 192 с.
44. Підготовка студентів педагогічних інститутів до використання мікроелектронної обчислювальної техніки в середній школі: метод. рек. / підготували: М. І. Жалдак, З. І. Слепкань; Мін-во освіти УРСР, Респ. навч.-метод. каб. пед. навч. закладів. – Київ: РНМКПНЗ, 1985. – 16 с.

-
45. Дубинчук Е. С. Преподавание геометрии в средних ПТУ : (1-й год обучения) / Е. С. Дубинчук, З. И. Слепкань. – Киев : Вища шк., 1985. – 112 с., ил. – (Профтехобразование).

1986

46. Шкиль Н. И. Об актуальных проблемах научения курса алгебры и начал анализа в условиях новой программы по математике для средней общеобразовательной школы / Н. И. Шкиль, З. И. Слепкань // Совершенствование учебно-воспитательного процесса по математике в соответствии с основными направлениями реформы общеобразовательной школы : метод. рекомендации для учителей. – Николаев : НГПИ, 1986. – С. 6-8.
47. Дубинчук Е. С. Преподавание геометрии в средних ПТУ : (2-й год обучения) / Е. С. Дубинчук, З. И. Слепкань. – Киев : Вища шк., 1986. – 135 [2] с., ил. – (ПТО : Профтехобразование).

1987

48. Слепкань З. І. Про впровадження мікроелектронної обчислювальної техніки в середні навчальні заклади / З. І. Слепкань, Н. В. Морзе // Вища і середня педагогічна освіта : зб. ст. – Київ, 1987. – Вип. 13. – С. 73-75.

1988

49. Швец В. А. Методические указания по математике для поступающих в КГПИ имени А. М. Горького / В. А. Швец, З. И. Слепкань ; Киевский государственный педагогический институт имени А. М. Горького. – Київ : Изд-во КГПИ им. А. М. Горького, 1987. – 37 с.

-
50. Інструктивно-методическіе матеріали по організації педагогічної практики : для студентів предвипускного і випускного курсов по спеціальності “Математика” і “Математика і фізика” / В. І. Абраменко, З. І. Слепкань, А. В. Кухарь, В. Н. Горовенко, Т. І. Титова, Г. Г. Данилець ; Київ. гос. пед. ін-т імені А. М. Горького. – Київ : КГПІ, 1988. – 18 с.
51. Слепкань З. І. Концепція середнього освіти і удосконалення системи навчання математики / З. І. Слепкань // Математика в школі. – 1988. – № 6. – С. 3-6.

1989

52. Слепкань З. І. Върху обучението в аналитико-синтетична дейност в VII клас / З. І. Слепкань, Й. Н. Иванов // Математика і математическо образование. – София (Болгария), 1989. – С. 715-717.
53. Дубинчук Е. С. Обучение геометрии в профтехучилищах : вопросы методики : метод пособие для ПТУ / Е. С. Дубинчук, З. І. Слепкань. – Москва : Высш. шк., 1989. – 126 с.
54. Педагогическая практика студентов I-III курсов физико-математического факультета : метод. рек. / Киев. гос. пед. ин-т имени А. М. Горького ; сост. В. И. Абраменко, З. И. Слепкань, А. В. Кухарь, В. Н. Горовенко, Т. И. Титова, Г. Г. Данилец. – Киев, 1989. – 24 с.
55. Слепкань З. І. Про особливості уроків математики в умовах орієнтації на досягнення обов'язкових результатів навчання / З. І. Слепкань // Уроки математики сьогодні і завтра : тез. докл. респ. наук.-практ семінару зав. кабінетами математики ІУВ та зав. каф. математики і методики математики, 1-4 листопада 1988 р. – Дрогобич : ДДПІ, 1989. – С. 11-13.

1990

56. Слепкань З. І. Диференційоване навчання у V-VI класах / З. І. Слепкань, В. Я. Забранський // Радянська школа. – 1990. – № 12. – С. 66-69.

-
57. Математика : метод. вказівки для вступників до КДПІ імені О. М. Горького / З. І. Слепкань, В. О. Швець, В. Я. Забранський, О. П. Сазонова, І. С. Соколовська, С. Є. Яценко ; Київ. держ. пед. ун-т імені О. М. Горького. – Київ : КДПІ, 1990. – 75 с.
58. Обязательные результаты обучения себя оправдывают / Е. С. Дубинчук, З. И. Слепкань и др. // Математика в школе. – 1990. – № 3. – С. 9-10.
59. Шкіль Н. І. Пленум УМО по математике и проблемам средней школы / Н. И. Шкіль, З. И. Слепкань // Математика в школе. – 1990. – № 2. – С. 78.
60. Программа школьного курса математики и методики его преподавания для студентов спец. 21.04 “Математика” / З. И. Слепкань, В. А. Швець, А. В. Кухарь, Г. Ф. Олейник, Е. П. Сазонова, С. Е. Яценко ; отв. за вип. : З. И. Слепкань ; Киев. гос. пед. ин-т імені А. М. Горького. – Киев : КГПИ, 1990. – 24 с.
61. Слепкань З. И. Психолого-педагогические основы уровневой дифференциации обучения математике в основной школе / З. И. Слепкань // Совершенствование учебно-воспитательного процесса в школе и педвузе : тез. докл. – Кривой Рог, 1990. – С. 66–68.
62. Слепкань З. І. Система “ВУЗ - ШКОЛА” – базова ланка в розв’язанні проблеми самореалізації особистості // Проблема самореализации личности в педвузе и общеобразовательной школе : тез. док. межвуз. науч. конф., Киев, 15-16 сент. 1990 г. / Киев. гос. пед. ин-т імені А. М. Горького. – Киев : КГПИ, 1990. – С. 5–6.

1991

63. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : навч. посібник / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – Київ : Вища школа, 1991. – 480 с.

1992

64. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : навч. посіб. для серед. проф.-тех. училищ / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – Київ : Вища школа, 1992. – 479 с.
65. Дубинчук О. С. Методичні особливості навчання геометрії в середньому ПТУ : посібник / О. С. Дубинчук, З. І. Слєпкань, С. М. Філіпова. – Київ : Вища школа, 1992. – 271 с.

1993

66. Програми для фізико-математичних факультетів : зб. № 1: Математичний аналіз. Алгебра і теорія чисел. Геометрія. Числові системи. Шкільний курс математики і методика її викладання. Історія математики і фізики. Державний екзамен з математики з методикою викладання / авт. : Л. І. Дюженкова, Т. В. Колесник, М. Я. Лященко, Г. О. Михалін, М. І. Шкіль, С. С. Левіщенко, Л. С. Можарівська, Т. В. Ломаєва, М. В. Працьовитий, Є. О. Ченакал, З. І. Слєпкань, В. О. Швець, А. В. Грохольська, О. П. Сазонова, Н. В. Ткаченко. – Київ : РУМК, 1993. – 176 с.
67. Теоретичні основи і технологія аналізу навчально-виховного процесу на уроці (дидактичний аспект) / Київ. держ. пед. ін-т імені М. П. Драгоманова ; уклад. : В. І. Бондар, відп. ред. З. І. Слєпкань. – Київ : КДПІ, 1993. – 30 с.

1994

68. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики студентів 3-го курсу спец. “Математика” і “Математика і фізика” / З. І. Слєпкань, А. В. Грохольська, В. М. Горovenко, І. О. Васильєва ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1994. – 14 с.

-
69. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики студентів 4-го курсу спец. "Математика" і "Математика і фізика" / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. М. Горovenко, І. О. Васильєва ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1994. – 17 с.
70. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики студентів 5-го курсу спец. "Математика" і "Математика і фізика" / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. М. Горovenко, І. О. Васильєва ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1994. – 17 с.
71. Програма-мінімум кандидатського екзамену з спеціальності 13.00.02 "Методика викладання математики" для аспірантів і пошукачів / Мін-во освіти і науки України, Укр держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; укладачі : З. І. Слепкань, М. І. Жалдак, М. І. Бурда, О. С. Дубинчук, В. О. Швець. – Київ : УДПУ, 1994. – 21 с.

1995

72. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – Київ : Зодіак-Еко, 1995. – 608 с.
73. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : проб. підручник для 10-11 кл. серед. шкіл / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид. – Київ : Зодіак-Еко, 1995. – 608 с.
74. Шкіль Н. И. Алгебра и начала анализа : проб. учебник для 10-11 кл. средней школы / Н. И. Шкіль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук ; пер. с укр. : Е. Е. Волянской, К. Т. Шкіль – Киев : Вежа, 1995. – 624 с.
75. Програма з шкільного курсу математики і методики його викладання / укладачі : З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, В. Я. Забранський, В. О. Швець, Г. Ф. Олійник ; Укр. держ. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : УДПУ, 1995. – 34 с.

1996

76. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ : Зодіак-Еко, 1996. – 608 с.
77. Бурда М. І. Концепція шкільної математичної освіти: проект / М. І. Бурда, З. І. Слєпкань, Г. М. Литвиненко // Інформаційний збірник МО України. – 1995. – № 17. – С. 20-32; Освіта. – 1996. – 31 лип. – С. 2-4.

1997

78. Державний стандарт загальної середньої освіти в Україні. Освітня галузь “Математика”: проект / М. І. Шкіль, З. І. Слєпкань, В. О. Швець [та ін.]. – Київ : Генеза, 1997. – 64 с.

1998

79. До 100-річчя з дня народження І. Є. Шиманського / М. Шкіль, З. Слєпкань, А. Шевченко, К. Топольницька, В. Чередниченко, Т. Хмара // Математика в школі. – 1998. – № 1. – С. 50-51.
80. За майбутніми сторінками журналу “Математика в школі” / М. І. Шкіль, З. Слєпкань, М. Жалдак, М. Бурда // Освіта України. – 1998. 22 липня, № 30. – С. 7.
81. Конфорович А. Г. (21.12.1923 – 10.05.1997) / М. Шкіль, Ю. Мальований, З. Слєпкань, В. Швець // Математика в школі. – 1998. – № 1. – С. 51.
82. Математика: проект освітнього стандарту / укладачі : М. І. Шкіль, М. І. Бурда, З. І. Слєпкань, В. О. Швець, Л. П. Кочіна, Г. М. Литвиненко // Математика в школі. – 1998. – № 1. – С. 6-19.
83. Слєпкань З. І. На допомогу вчителям, які викладають курс алгебри і початків аналізу / З. І. Слєпкань // Математика в школі. – 1998. – № 3. – С. 6-11.

-
84. Слепкань З. И. О разработке образовательного стандарта по математике для средних школ Украины / З. И. Слепкань // Математика [Москва]. – 1998. – № 2. – С. 2, 13. [газ].
85. Слепкань З. І. Про державний освітній стандарт з математики / З. І. Слепкань // Математика в школі. – 1998. – № 1. – С. 4-5.
86. Шкіль Н. И. Реформа образования на Украине : о состоянии развития математического образования в Украине / Н. И. Шкіль, З. И. Слепкань // Математика. – 1998. – № 2. – С. 1-2.
87. Слепкань З. Система математичної підготовки в Українському коледжі імені В. О. Сухомлинського / З. Слепкань, Г. Собчук // Математика в школі. – 1998. – № 2. – С. 14-15.

1999

88. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ : Зодіак-Еко, 1999. – 606 с.
89. Слепкань З. І. Про стан математичної освіти в Україні / З. І. Слепкань // Актуальні проблеми вивчення природничо-математичних дисциплін у загальноосвітніх навч. закл. України : матеріали Всеукр. конф., 12-14 трав. 1999 р. – Київ : АПН України, КНУ, УДПУ, 1999. – С. 10.
90. Слепкань З. І. Про стан шкільної математичної освіти в Україні / З. І. Слепкань // Математика. – 1999. – № 23-24. – С. 4.

2000

91. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ : Зодіак-Еко, 2000. – 608 с.

-
92. Шкіль М. І. До методики навчання учнів загальноосвітньої школи алгебри і початкам аналізу / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань // Український математичний конгрес – 2001 (Київ) : тези доп. [Українського математичного конгресу – 2001, Київ, 21-23 серпня 2001] / Український математичний конгрес-2001 (Київ). – Київ : Інститут математики НАН України, 2001. – Секція 6 : Методи викладання та історія математики. – [Б. м.] : [б.в.], 2001. – С. 32.
93. Слепкань З. І. Методика навчання математики : підручник для студ. математичних спец. пед. навч. закладів / З. І. Слепкань. – Київ : Зодіак-Еко, 2000. – 512 с.
94. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посібник для магістрантів вищих навч. закладів / З. І. Слепкань ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2000. – 210 с.
95. Програма кваліфікаційного екзамену за спеціальністю 7.080101 Математика (математична освіта) / укл. : М. І. Шкіль, Г. П. Грищенко, А. В. Грохольська, В. Я. Забранський, З. І. Слепкань, В. О. Швець, С. Є. Яценко ; М-во освіти і науки України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. – 18 с.

2001

96. Шкіль Н. И. Алгебра и начала анализа : ученик для 10-11 кл. общеобразоват. учеб. завед. / Н. И. Шкіль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук. – Киев : Зодіак-Эко, 2001. – 608 с.
97. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ : Зодіак-Еко, 2001. – 656 с.

2002

98. Кравчук В. Р. Алгебра : пробний підручник для 7 кл. / В. Р. Кравчук, Г. М. Янченко ; за ред. З. І. Слепкань. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. – 178 с.
99. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – 2-ге вид.– Київ : Зодіак-Еко, 2002. – 272 с.
100. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу : підручник для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – Київ : Зодіак-Еко, 2002. – 384 с.
101. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з алгебри. 9 кл. / М-во освіти і науки України ; за ред. З. І. Слепкань. – Харків, 2002. – 144 с.

2003

102. Кравчук В. Р. Алгебра : пробний підручник для 9 кл. / В. Р. Кравчук, М. В. Підручна, Г. М. Янченко ; за ред. З. І. Слепкань. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. – 240 с.
103. Шкіль Н. І. Алгебра и начала анализа : учебник для 10 кл. общеобразоват. учеб. заведений / Н. И. Шкіль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук. – Киев : Зодиак-Эко, 2003. – 272 с.
104. Шкіль Н. І. Алгебра и начала анализа : учебник для 11 кл. общеобразоват. учеб. заведений / Н. И. Шкіль, З. И. Слепкань, Е. С. Дубинчук. – Киев : Зодиак-Эко, 2003. – 398 с.
105. Слепкань З. І. Збірник задач з алгебри і початків аналізу : навч. посіб. для учнів 10-11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / З. І. Слепкань, А. В. Грохольська, О. Є. Волянська. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. – 240 с.

-
106. Слепкань З. І. Формування творчої особистості учнів в процесі навчання математики /З. І. Слепкань // Математика в школі. – 2003. – № 1. – С. 6-9.

2004

107. Кравчук В. Р. Алгебра: пробний підручник для 8 кл. / В. Р. Кравчук, М. В. Підручна, Г. М. Янченко; за ред. З. І. Слепкань. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 232 с.
108. Слепкань З. І. Методика вивчення елементів комбінаторики, початків теорії ймовірностей і вступу до статистики в загальноосвітніх навчальних закладах / З. І. Слепкань, І. С. Соколовська; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Перше вересня, 2004. – 112 с. – (Математика: газета. – 2004. – № 29-30 (281-282), серпень. – (Шкільний світ).
109. Слепкань З. І. Проблеми особистісно орієнтованого навчання математики учнів /З. І. Слепкань // Математика в школі. – 2004. – № 2. – С. 5-8.
110. Слепкань З. І. Психолого-педагогічні та методичні основи розвивального навчання математики: монографічний посібник /З. І. Слепкань; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Тернопіль: Підручники & посібники, 2004. – 240 с.

2005

111. Слепкань З. І. Болонський процес – європейська інтеграція систем вищої освіти /З. І. Слепкань // Дидактика математики: проблеми, дослідження: міжнар. зб. наук. робіт. /Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т педагогіки НАПН України – Донецьк: ДонНУ, 2005. – Вип. 23. – С. 4-15.
112. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посібник для магістрантів вищих навч. закладів /З. І. Слепкань. – Київ: Вища школа, 2005. – 239 с.

-
113. Слепкань З. І. Педагогічна практика – важливий компонент професійного становлення майбутнього вчителя математики / З. І. Слепкань // Дидактика математики: проблеми, дослідження: міжнар. зб. наук. робіт. / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Ін-т педагогіки НАПН України. – Донецьк: ДонНУ, 2005. – Вип. 24. – С. 43–47.
114. Педагогічна практика студентів математичних спеціальностей фізико-математичного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова: метод. посібник / НПУ імені М. П. Драгоманова; за ред. З. І. Слепкань, С. А. Кушнірук. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 95 с.

2006

115. Шкіль М. І. Алгебра і початки аналізу: підручник для 11 кл. загальноосвіт. навч. закладів / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань, О. С. Дубинчук. – Київ: Зодіак-Еко, 2006. – 384 с.
116. Слепкань З. І. Методика навчання математики: підручник для студ. математичних спец. вищих пед. навч. закладів / З. І. Слепкань. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Київ: Вища школа, 2006. – 582 с.
117. Практикум з методики навчання математики. Загальна методика: навч. посіб. для студ. спец. “Педагогіка і методика середньої освіти. Математика” / за ред. З. І. Слепкань. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – 292 с.
118. Слепкань З. І. Профільне навчання в зарубіжній і українській школі / З. І. Слепкань // Дидактика математики: проблеми і дослідження: міжнар. зб. наук. праць. – Донецьк: Фірма ТЕАН, 2006. – Вип. 25. – С. 11-20.
119. Шкіль М. І. Щодо методики навчання учнів загальноосвітньої школи алгебри і початків аналізу / М. І. Шкіль, З. І. Слепкань // Методи викладання та історія математики / Ін-т математики АН України. – Київ, 2006. – Секція 6. – С. 66-68.

Наукова школа професора З. І. Слєпкань

Зінаїда Іванівна Слєпкань – провідний учений з методики навчання математики, її внесок у розвиток цієї науки великий і багатогранний. Вона отримала значні здобутки, які стосуються питань загальної і спеціальних методик, розвитку методики навчання математики в середній і вищій школах.

Велике теоретичне і практичне значення для вчителів-практиків і студентів – майбутніх учителів математики мали роботи З. І. Слєпкань присвячені ефективності уроків математики. У роботі “Шляхи підвищення ефективності уроків з математики” (1977) вона дала тлумачення ефективного уроку.

“Ефективним, на нашу думку, слід вважати такий урок з математики, побудова і проведення якого максимально сприяє досягненню поставлених перед уроком цілей. Ефективно проведений урок дає можливість учителю досягти оптимальних результатів навчання”.

Також у цій роботі визначалися основні шляхи підвищення ефективності уроків.

Усі дослідження З. І. Слєпкань пронизує інтерес до проблем навчання алгебри і початків аналізу в загальноосвітній школі і професійно-технічних училищах. Розв’язанню цієї проблеми присвячено спеціальні статті, підручники і навчально-методичні посібники, підготовлені одноосібно і у співавторстві. Серед них слід відмітити “Системи рівнянь другого степеня” (1964), “Алгебра і елементарні функції” (1968), “Методика викладання алгебри і початків аналізу”.

Новий етап у розв’язанні проблеми навчання алгебри і початків аналізу створення разом з М. І. Шкілем і О. С. Дубинчук підручників для загальноосвітніх навчальних закладів українською і російською мовами: “Алгебра і початки аналізу, 10-11” (1995, 1998, 2001), “Алгебра і початки аналізу, 10” (2002, 2003), “Алгебра і початки аналізу, 11” (2003, 2004), навчального посібника для учнів середніх ПТУ “Алгебра і

початки аналізу” (1992, 2000). Комплект підручників доповнив підготовлений під керівництвом З. І. Слєпкань “Збірник задач з алгебри і початків аналізу” (2003).

Крім навчальних посібників з алгебри і початків аналізу для учнів середніх ПТУ. З. І. Слєпкань розробляла методику навчання математики для них. Разом з О. С. Дубинчук вона підготувала дві книги: “Преподавание математики в средних ПТУ. 1-й год обучения” (1985) і “Преподавание математики в средних ПТУ. 2-й год обучения” (1988). Ще одну книгу “Методичні особливості навчання геометрії в середньому ПТУ” (1992) вона написала у співавторстві з О. С. Дубинчук і З. І. Філіповою.

Велику роль для розвитку методичної думки в Україні відіграла книга З. І. Слєпкань “Психолого-педагогические основы обучения математики” (1983). У цьому посібнику, який має монографічний характер, зроблено аналіз психологічних закономірностей окремих навчальних процесів: засвоєння математичних понять, розв’язування задач, доведення теорем. На основі психологічних теорій навчання і дидактичних систем розглянуто шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів під час вивчення шкільного курсу математики і можливості управління цією діяльністю.

У розділі “Психолого-педагогические основы обучения учащихся доказательствам” З. І. Слєпкань розкриває розуміння загальної дидактичної задачі навчання доведень і звергає увагу на доведення, що пропонуються вчителем або є у підручнику.

“Готові доведення повинні виступати як моделі, на яких учні навчаються загальних і специфічних дій і прийомів розумової діяльності, що лежать в основі вміння доводити, застосовувати різні методи доведення, самостійно шукати доведення за аналогією з вивченим. Крім того, при евристичному викладі готових доведень вчитель розкриває учням шляхи відкриття способу доведення, вчить їх обґрунтовувати, міркувати, самостійно шукати окремі елементи доведення. Проблему навчання доведень доцільно розчленувати на кілька послідовних дидактичних завдань:

- 1) вивчення готових доведень, вміння їх відтворити;*
- 2) самостійна побудова доведення за аналогією з вивченим;*
- 3) пошук і побудова доведення вказаним учителем методом або способом;*
- 4) самостійний пошук і виклад учнями доведень математичних тверджень”.*

Результати своїх наукових досліджень у галузі методики математики та багаторічний досвід викладання цієї дисципліни у вищих навчальних закладах З. І. Слепкань узагальнила в підручнику “Методика навчання математики” (2000, 2006). Підручник містить дві частини; загальна методика і методика навчання окремих предметів. У ньому розглядаються різні можливі підходи до вивчення навчального матеріалу з основних змістових ліній шкільного курсу, контролю успішності учнів, організації позакласної роботи з математики.

Методика навчання окремих предметів шкільного курсу розкривається відповідно до ступенів навчання – основна і старша школа, і з урахуванням передового педагогічного досвіду вчителів України і зарубіжних країн. Особливістю підручника є використання досягнень психолого-педагогічної науки і шкільної практики у навчанні математики учнів різних вікових груп.

У зв’язку з реформуванням системи вищої освіти і підготовкою магістрів З. І. Слепкань підготувала і видала навчальний посібник “Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі” (2000, 2005).

Матеріали цієї книги дають можливість майбутнім магістрам ознайомитися з метою, завданнями, структурою та напрямками реформування вищої освіти. Окремі розділи посібника присвячені висвітленню методологічних, психологічних і педагогічних основ навчального процесу у вищій школі. Особлива увага в роботі приділяється питанням педагогічного контролю, науково-дослідницької роботи, післядипломної освіти. Автор врахувала зміни, що відбуваються у діяльності вищих навчальних закладів і розглянула передумови приєднання системи вищої освіти України до Болонського процесу.

Значне місце в науковій діяльності З. І. Слепкань відводилося розробці стандартів і програм з математики для витої і середньої школи.

Останні дослідження З. І. Слепкань окреслювали питання розвивального навчання математики, особистісно-орієнтованого навчання у середніх та вищих закладах освіти, розвитку творчого мислення учнів і студентів тощо. Цим проблемам присвячені окремі статті в журналах та наукових збірниках, виступи на конференціях та семінарах, а також посібник “Психолого-педагогічні та методичні основи розвивального навчання математики” (2004).

Свій надзвичайний досвід наукової і методичної роботи
З. І. Слєпкань передала своїм учням у колегам.

Під її керівництвом підготовлено та захищено 5 докторських дисертацій:

Тарасенкова Ніна Анатоліївна. Теоретико-методичні основи використання знаково-символьних засобів у навчанні математики учнів основної школи: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Черкаський держ. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2003. – 630 арк. – Бібліогр.: арк. 445–449.

Крилова Тетяна Вячеславівна. Наукові основи навчання математики студентів нематематичних спеціальностей (на базі металургійних, енергетичних і електромеханічних спеціальностей вищого закладу технічної освіти): дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т імені М. П. Драгоманова; Дніпродзержинський держ. технічний ун-т. – К., 1999. – 473 л. – Бібліогр.: л. 353–390.

Скафа Елена Ивановна. Теоретико-методические основы формирования приемов эвристической деятельности при изучении математики в условиях внедрения современных технологий обучения: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Донецкий национальный ун-т. – Донецк, 2004. – 479 л.: рис, табл. + 1 СО – Библиогр.: л. 373–402.

Співаковський Олександр Володимирович. Теоретико-методичні основи навчання вищої математики майбутніх вчителів математики з використанням інформаційних технологій: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Херсонський держ. ун-т. – К., 2003. – 534 арк.: рис. – Бібліогр.: арк. 362–402.

Нічуговська Лілія Іванівна. Науково-методичні основи математичної освіти студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Полтавський ун-т споживчої кооперації України. – Полтава, 2004. – 470 арк. – Бібліогр.: арк. 383–414. – 470 арк.

понад 30 кандидатських дисертацій:

Глузман Неля Анатоліївна. Формування узагальнених прийомів розумової діяльності в майбутніх вчителів початкових класів у процесі вивчення дисциплін математичного циклу (2003 р.).

Горчакова Ірина Анатоліївна. Система математичних задач як засіб формування евристичної діяльності (2002 р.).

Гришина Тетяна Василівна. Розвиток пізнавальної самостійності у старшокласників при навчанні математики (1985 р.).

Грохольська Алла Василівна. Формирование познавательного интереса у учащихся к математике в процессе ее изучения 4–7 классах (1983 р.).

Забранський Віталій Ярославович. Дифференцированное обучение математике учащихся 5-6 классов основной школы (1991 р.).

Іванов Йордан Ніколов. Развитие продуктивного мышления учащихся при обучении геометрии в 6-7 классах (на материале болгарской основной школы) (1990 р.).

Ізотова Людмила Володимирівна. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до розвитку творчих можливостей молодших школярів у процесі навчання математики (2004 р.).

Іщенко Галина Володимирівна. Система роботи з слабковстигаючими учнями основної школи з математики (2006 р.).

Калашников Ігор В'ячеславович. Розвиток творчої діяльності учнів у процесі вивчення функцій в основній школі (2002 р.).

Кульчицька Наталя Володимирівна. Вивчення стереометрії в старшій школі в умовах використання нової інформаційної технології (1994 р.).

Лук'янова Світлана Михайлівна. Розв'язування текстових задач арифметичними способами в основній школі (2005 р.).

Лутченко Людмила Іванівна. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності учнів 7-9 класів при вивченні математики (2003 р.).

Мальований Юрій Іванович. Методика вивчення тотожних перетворень у курсі алгебри восьмирічної школи (1975 р.).

Михеев Виктор Васильевич. Единый подход к изучению величин в курсах математики и физики основной школы (1990 р.).

Нак Марина Миколаївна. Історико-методичний аналіз розвитку методів розв'язування задач з алгебри в загальноосвітній школі (2007 р.).

Опанасенко Володимир Григорович. Методика розв'язання геометричних і фізичних задач з використанням елементів тригонометрії в шкільному курсі математики (1992 р.).

Панченко Лариса Леонтіївна. Формування вмінь математичного моделювання в процесі навчання майбутніх учителів математики. (2006 р.).

Параскевич Світлана Павлівна. Методика використання графічних засобів навчання алгебри та початків аналізу студентів техніко-технологічних спеціальностей технікумів і коледжів (2006 р.).

Семенець Сергій Петрович. Розвиток продуктивного мислення учнів при вивченні алгебри і початків аналізу (1998 р.).

Соколенко Лілія Олександрівна. Методика реалізації прикладної спрямованості шкільної алгебри і початків аналізу (1997 р.).

Сухіна Людмила Архипівна. Удосконалення формування обчислювальних навичок і умінь учнів 3-5 класів (1988 р.).

Таганов Байрымат. Преемственность в обучении математике между средней школой и вузом (1989 р.).

Тарасенкова Ніна Анатоліївна. Активізація пізнавальної діяльності учнів в умовах лекційно-практичної системи навчання математики в школі (1991 р.).

Таточенко Володимир Іванович. Методика формування у учащихся 6–8 классов приемов умственной деятельности при обучении математике (1989 р.).

Трунова Олена Василівна. Навчання початків теорії ймовірностей і вступу до статистики в ліцеях і класах з поглибленим вивченням математики (2007 р.).

Федченко Лідія Яківна. Методика організації узагальнення і систематизації знань і вмінь учнів при навчанні математики (1998 р.).

Фомкіна Олена Григорівна. Методична система проведення практичних занять з математики зі студентами економічних спеціальностей (на базі кооперативного інституту) (2000 р.).

Швець Василь Олександрович. Реалізація функцій тематического контролю результатів обчислення учасників математики в старших класах середньої школи (1989 р.).

Яценко Світлана Євгенівна. Організація навчально-виховного процесу на уроках математики в класах з поглибленим вивченням предмета основної школи (1999 р.).

Науково-дослідницька та організаторська діяльність З. І. Слепкань сприяли створенню і ефективному функціонуванню потужної наукової школи “Теорія та методика навчання математики в середніх і вищих закладах освіти”, діяльність якої продовжується завдяки плідній роботі її учнів та колег.

Під керівництвом учня З. І. Слепкань професора – В. О. Швеця – відновлено роботу Всеукраїнського науково-методичного семінару “Актуальні проблеми методики математики” в роботі якого беруть участь провідні математики-методисти, викладачі-початківці, вчителі та аспіранти. В жовтні 2007 року проведено Міжнародну науково-практичну конференцію “Математична освіта в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє”.

Упродовж багатьох років З. І. Слепкань була головою (спеціалізованої Вченої ради із захисту кандидатських дисертацій із спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання (математика).

Згодом представники наукової школи З. І. Слепкань – М. І. Бурда, В. О. Швець, В. Г. Бевз, О. І. Скафа, Т. В. Крилова, М. Я. Ігнатенко стали членами спеціалізованої Вченої ради Д 26.053.03 при Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова із захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання (математика, інформатика). Кафедра математики і теорії та методики навчання математики визначена Вищою атестаційною комісією у якості провідної установи щодо оцінки докторських і кандидатських дисертацій.

З 1992 року на засіданні кафедри та семінару проводяться попередні захисти дисертаційних досліджень, що подаються до захисту в спеціалізовану Вчену раду Д 26.053.03.

У Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького та Херсонському державному університеті працюють

спеціалізовані Вчені ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання (математика). Очільниками цих Рад є учні З. І. Слепкань доктори педагогічних наук професори Н. А. Тарасенкова та О. В. Співаковський.

З. І. Слепкань була членом редакційних колегій журналу “Математика в школі” та “Дидактика математики”. А нині туди входять представники її наукової школи: В. О. Швець, М. І. Бурда, В. Г. Бевз, Н. А. Тарасенкова та інші. Ці видання визначені ВАК як фахові для педагогічних наук. Зусиллями представників наукової школи, зокрема С. Є. Яценко, В. О. Швеця, започатковано видання педагогічного часопису “Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 3. Фізика і математика у вищій і середній школі: Зб. наукових праць”.

Щороку наукова школа поповнюється молодими вченими, які вступають на навчання в аспірантуру та докторантуру на кафедру математики і теорії та методики навчання математики. Керівництво аспірантурою здійснюють: В. О. Швець, В. Г. Бевз, В. Я. Забранський, С. Є. Яценко, С. М. Лук’янова, М. І. Бурда.

З року в рік представники наукової школи ведуть змістовні наукові дослідження з держбюджетної тематики, підтримують тісні зв’язки з науковими установами Російської Федерації, Білорусі, Болгарії, зі спорідненими кафедрами університетів Вінниці, Житомира, Чернігова, Полтави, Донецька, Харкова, Херсона, Миколаєва, Ніжина, Одеси, Глухова, Сум, Рівного, Луцька, Кривого Рогу, Бердянська та інших міст.

Про продуктивність наукової школи З. І. Слепкань свідчать опубліковані монографії, підручники та посібники з грифом Міністерства освіти і науки України, статті, в яких відображено хід роботи наукової школи, організація та проведення наукових конференцій тощо. Зокрема, представниками школи опубліковано в авторитетних видавництвах 6 монографій, які отримали високе схвалення фахівцями в Україні та за її межами. У навчальному процесі вищої та середньої школи широко використовуються десятки підручників і посібників з грифом Міністерства освіти і науки України, видані в солідних та авторитетних видавництвах.

[Зінаїда Іванівна Слепкань. До 80-річчя з дня народження / укладачі В. О. Швець, І. С. Соколовська. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 44 с.].

Література про З. І. Слєпкань

Швець В. О. Кафедрі математики та методики викладання математики НПУ імені М. П. Драгоманова — 60! / В. О. Швець // Математична освіта в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє : міжнар. наук.-практ. конф., присвячена 60-й річниці кафедри математики і методики викладання математики : тези доп. (16–18 жовтня 2007 р., м. Київ) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – С. 3-4.

Швець В. О. Кафедра математики і методики викладання математики: вчора, сьогодні, завтра / В. О. Швець // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 3: Фізика і математика у вищій і середній школі. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Вип. 4. – С. 5-13.

Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні проблеми теорії і методики навчання математики” : до 80-річчя з дня народження доктора пед. наук, професора З. І. Слєпкань : тези доп., (11-13 травня 2011 р., м. Київ) / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011.

Швець В. О. Професор З. І. Слєпкань : Людина, вчений, педагог / В. О. Швець // Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні проблеми теорії і методики навчання математики” : до 80-річчя з дня народження доктора пед. наук, проф. З. І. Слєпкань : тези доповідей / М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 8-11.

Швець В. О. Професор З. І. Слєпкань : Людина, педагог, учений / В. О. Швець, О. І. Скафа // Дидактика математики : проблеми і дослідження : міжнар. збірник наук. робіт / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Донецька школа евристики та точних наук, Інститут педагогіки АПН України ; редкол. О. І. Скафа (наук. ред.), ... В. О. Швець [та ін.]. – Донецьк : Вид-во ДонНУ, 2011. – Вип. 35. – С. 9-15.

Швець В. О. Кафедра математики і методики викладання математики: вчора, сьогодні, завтра / В. О. Швець // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 3: Фізика і математика у вищій і середній школі. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Вип. 4. – С. 5-13.

Швець В. О. Професор З. І. Слепкань: Людина. Педагог. Вчений / В. О. Швець // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 3: Фізика і математики у вищій і середній школі: зб. наук. праць. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – № 8. – С. 5-11.

Київський державний педагогічний університет імені О. М. Горького: Історичний нарис. 1920–1990. – Київ: Радянська школа, 1990. – Про З. І. Слепкань на стор. 104.

Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова: Історичний нарис. 1920–1995. – Київ: Тов. “Толока”, 1995. – Про З. І. Слепкань на стор. 90.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова: Історичний нарис. 1920–2000. – Київ: Четверта хвиля, 2000. – Про З. І. Слепкань на стор. 110, 115, 116.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Історія. Сьогодення. Перспективи. 1834–2004 / авт.: В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка, Н. Г. Мозгова, П. В. Дмитренко, І. І. Дробот. – Київ: Навчальна книга, 2005. – Про З. І. Слепкань на стор. 126, 130.

Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: біографічний довідник 1997–2005 рр. / упоряд.: В. П. Бех, Г. І. Волинка, за ред. В. П. Андрущенка. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Про З. І. Слепкань на стор. 191. – До 170-річного ювілею НПУ імені М. П. Драгоманова.

Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: біобібліографічний довідник 1944–2009 рр./ укл.: Г. І. Волинка, О. С. Падалка, Л. Л. Макаренко; за ред. В. П. Андрущенка. – 2-е вид., доп. і перероб. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Про З. І. Слепкань на стор. 326-327. – До 175-річного ювілею НПУ імені М. П. Драгоманова.

Теорія та методика навчання математики в середніх і вищих закладах освіти // Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / упоряд. : Г. І. Волинка, О. С. Падалка, Л. Л. Макаренко ; за ред. В. П. Андрущенка. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Про З. І. Слєпкань на стор. 239-244.

Андрущенко В. П. Наш університет. Дорога до Храму. – Київ, 2009. – 318 с. – Про З. І. Слєпкань на стор.: 223.

Управління педагогічним університетом: Статті. Доповіді. Звіти. 2003–2010 рр. / В. П. Андрущенко; Міністерство освіти і науки України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 952 с. – Про З. І. Слєпкань на стор.: 276, 772, 899.

Наукова школа Зінаїди Іванівни Слєпкань : до 80-річчя з дня народження / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Фізико-математичний інститут. Кафедра математики і теорії та методики навчання математикою – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - 44 с.

Іменний покажчик

- Абраменко В. І. 50, 54
Андрущенко В. П. 164-166, 168, 169
Бевз Г. П. 29, 35
Бережний П. В. 34
Бех В. П. 165
Бондар В. І. 67
Бурда М. І. 71, 77, 80, 82
Васильєва І. О. 68-70
Волинка Г. І. 164-167
Волянська О. Є. 74, 105
Глузман Н. А. 125
Горовенко В. Н. 50, 54, 68-70
Горчакова І. А. 126
Гришина Т. В. 127
Грищенко Г. П. 95
Данилець Г. Г. 50, 54
Дмитренко П. В. 164
Дробот І. І. 164
Дубинчук О. С. 18, 26, 32, 45, 47, 53, 58, 63-65, 71-74, 76, 88, 91, 96-100, 103, 104, 115
Дурицький А. М. 32
Дюженкова Л. І. 66
Жалдак М. І. 44, 71, 80
Забранський В. Я. 56, 57, 75, 95, 129
Іванов Й. Н. 52, 130
Ізотова Л. В. 131
Іщенко Г. В. 131
Калашников І. В. 133
Колесник Т. В. 66
Конфорович А. Г. 29, 35, (81)
Кочіна Л. П. 82
Кравчук В. Р. 98, 102, 107
Крилова Т. В. 121

Кульчицька Н. В. 134
Кухар-Грохольська А. В. 36, 39, 50, 54, 60, 66, 68-70, 75, 95, 105, 128
Кушнірук С. А. 114
Лапіс В. Я. 34
Левіщенко С. С. 37, 66
Литвиненко Г. М. 77, 82
Ломаєва Т. В. 66
Лук'янова С. М. 135
Лутченко Л. І. 136
Лященко М. Я. 66
Макаренко Л. Л. 166, 167
Мальований Ю. І. 21, 23-25, 27-30, 81, 137
Михалін Г. О. 66
Михеев В. В. 138
Можарівська Л. С. 66
Мозгова Н. Г. 164
Морзе Н. В. 48
Нак М. М. 139
Нічуговська Л. І. 124
Олійник Г. Ф. 29, 35, 60, 75
Опанасенко В. 140
Падалка О. С. 166, 167
Параскевич С. П. 142
Панченко Л. Л. 141
Підручна М. В. 102, 107
Погорелов О. В. (39, 42)
Працьовитий М. В. 66
Савич Е. Ф. 33, 35, 39
Сазонова О. П. 57, 108
Семенець С. П. 143
Скафа Е. И. 122
Собчук Г. 87
Соколенко Л. О. 144
Соколовська І. С. 57, 108
Співаковський О. В. 123
Супрун Г. Ф. 10
Сухіна Л. А. 145
Таганов Б. 146

Тарасенкова Н. А. 120, 147
Таточенко В. І. 148
Титова Т. І. 50, 54
Ткаченко Н. В. 66
Топольницька К. 79
Трунова О. В. 149
Федченко Л. Я. 150
Філіпова С. М. 65
Фомкіна О. Г. 151
Хмара Т. 79
Ченакал Є. О. 35, 66
Чепелєв В. І. 9
Чередниченко В. 79
Швець В. О. 49, 57, 60, 66, 71, 75, 78, 81, 82, 95, 152, 154, 155, 157-160
Шевченко А. В. 35, 79
Шиманський І. Є. 12, 13, 19, 20, 22, (79)
Шкіль К. Т. 74
Шкіль М. І. 33, 46, 59, 63, 64, 66, 72-74, 76, 78-81, 86, 88, 91, 92, 95-97,
99, 100, 103, 104, 115
Яковлева О. Д. 34
Янченко Г. М. 98, 102, 107
Яценко С. Є. 57, 60, 95, 153

Фотомиттєвості життя
РОДИНА

*1956 р.
З молодшим братом Василем
і сестрою Мілою*

*1963 р. Батьки З. І. Слєпкань.
Батько Іван Васильович Хохітєва, мати Марія Микитівна Хохітєва.
Дочка Олена, племінники: Євген, Олександр*

1970 р. З батьком, сестрами, братом, дочкою та племінниками

1979 р. З сестрами, племінниками і дочкою

1980 р. У Болгарії разом з дочкою

1996 р. Свято Пасхи в родинному колі (сестри з сім'ями, дочка, зять, племінниця)

Липень 1999 р.

На дачі

Червень 2000 р. На дачі з онукою Олею

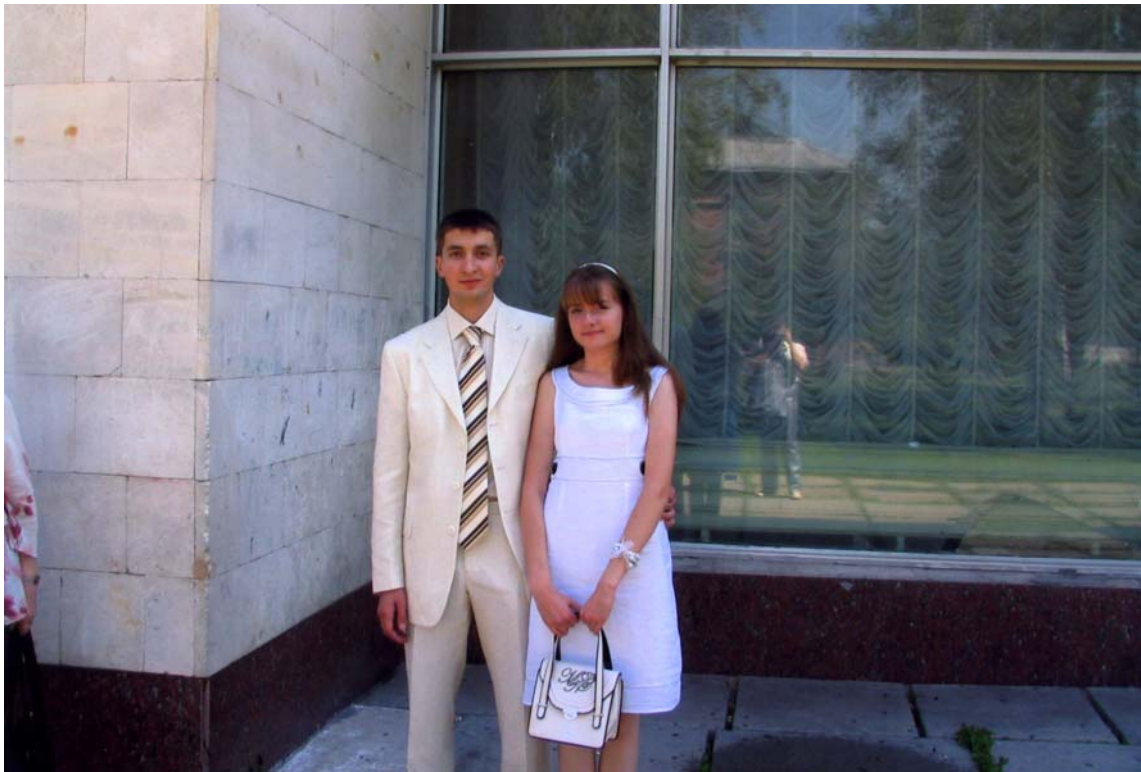

2001 р. З онуками і зятем

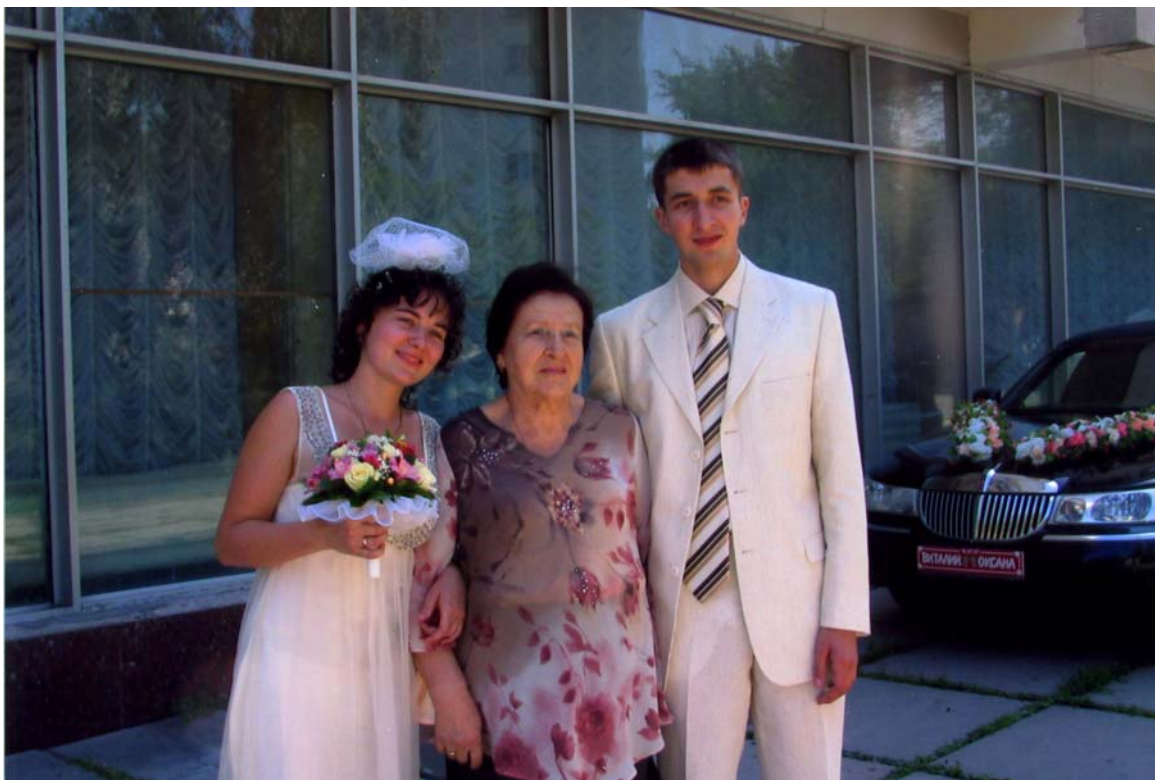

2004 р.

З сестрами Тасею та Мілою

2007 р. Внук Антон і внучка Оля

2007 р. На весіллі у внука Антона

СТУДЕНТСЬКІ РОКИ

1951-1952 роки

*7 травня 1956 р.
Керівництво педагогічною практикою студентів III курсу в м. Мелітополі*

*1962 р.
Аспірантура*

1967 р. Фото кафедри

1967 р. Керівництво педагогічною практикою

1971 р. Приймальна комісія . Відповідальний секретар Слєпкань З.І.

1972 р. Педагогічна практика в середній школі № 92 м. Києва

1973 р. На Першотравневій демонстрації

*1974 р.
Фото на дошці пошани*

Грудень 1976 р. Засідання гуртка методики викладання математики

1976 р.

*Лекція
з методики математики*

1980 р. Зі Шкілем М.І. на уроці учителя Дурицького Анатолія Митрофановича в 7 кл. Боровської середньої школи

1983 р. На зорі комп'ютеризації. Зі студентами ІІІ курсу

1990 р.

Засідання навчально-методичного об'єднання вчителів СРСР, м. Київ

1992 р.

*Колектив кафедри математики та методики викладання математики
Фізико-математичного факультету КДПІ імені О. М. Горького*

1997 р. Всеукраїнський конкурс "Вчитель року"

1997 р. Колектив кафедри математики і методики викладання математики

1997 р. Семінар методистів України, СШ № 37, м. Донецьк

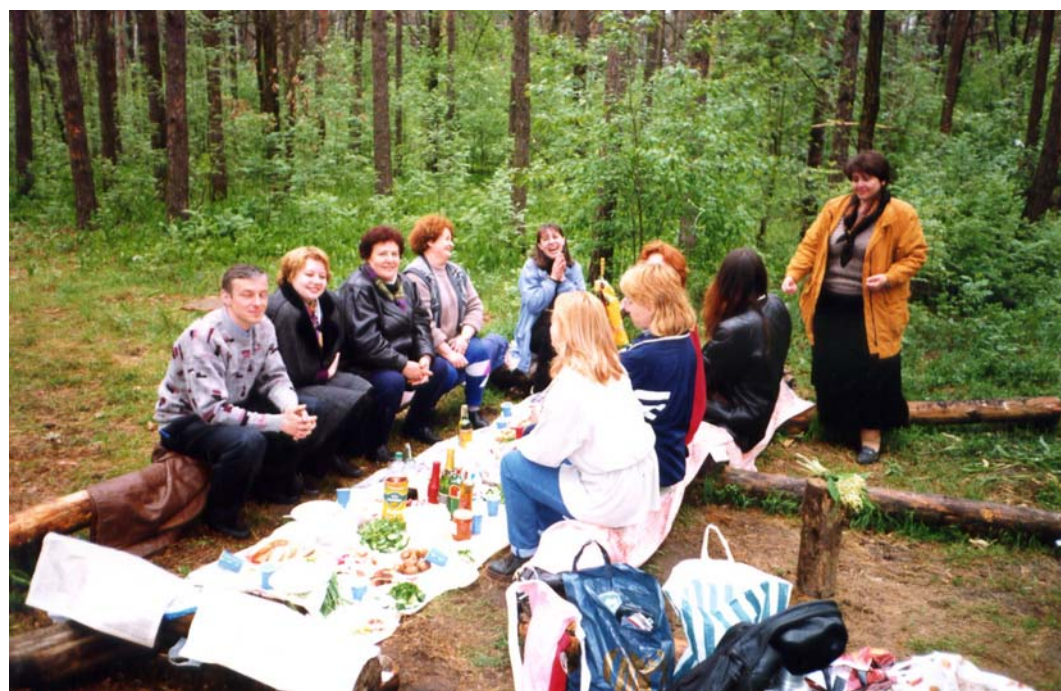
*1997 р. Біля квітучих магнолій у Ботаничному саду
зі студентами 5 курсу Фізико-математичного факультету, м. Київ*

*1998 р. Кандидатський іспит з методики математики.
Екзаменатори: професор Слєпкань З. І. і доцент Швець В. О.*

1999 р. Лекція в Черкаському університеті

Травень 1999 р. Вийзд на шашилки в ліс з рідною кафедрою

2000 р. 80-річчя НПУ імені М.П. Драгоманова, палац Україна

2000 р. Конференція, м. Донецьк

*2001 р. 70 років –
вітання рідної кафедри,
онуки Олі і ректорату*

2003 р. На засіданні Спеціалізованої вченої ради, м. Київ

2003 р. Конференція, м. Черкаси

2005 р. Конференція, м. Донецьк

2005 р. Робота секції на конференції, м. Донецьк

2005 р. Робочі моменти конференції, м. Донецьк

2006 р. Вітання кафедри зі 75-річчям

Зінаїда Іванівна на науковій конференції

ЗМІСТ

ПРОФЕСОР З. І. СЛЕПКАНЬ: ЛЮДИНА, ПЕДАГОГ, ВЧЕНИЙ.....	5
ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ	39
Друковані праці професора З. І. Слєпкань	42
Монографії, збірники	42
Підручники, навчальні посібники	42
Методичні рекомендації, програми.....	46
Хронологічний покажчик друкованих праць	49
Наукова школа професора З. І. Слєпкань	67
Література про З. І. Слєпкань.....	75
Іменний покажчик	78
Фотомиттєвості життя	81

Інформаційне видання

Зінаїда Іванівна СЛЄПКАНЬ

Біобібліографічний покажчик

Редколегія: Л. Л. Макаренко, д.п.н.; О. К. Сусол, В. О. Швець, к.п.н.;
О. Є. Волянська, к.п.н.; С. Ю. Мазур.

Наукові редактори: Леся Леонідівна Макаренко, д.п.н.;
Людмила Василівна Савенкова, к.п.н.
Укладач бібліографічного покажчика – Наталія Іванівна Тарасова
Бібліографічна редакція – Галина Іванівна Шаленко
Відповідальні редактори – Василь Олександрович Швець,
Олена Євгенівна Волянська
Комп'ютерне складання – Альона Юріївна Кокойло,
Ольга Володимирівна Тітова
Технічний редактор – Тетяна Степанівна Меркулова
Оригінал-макет – Тетяна Миколаївна Ветраченко

Підписано до друку 22 грудня 2015 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. аркушів 6,69. Облік видав арк. 3,13.
Віддруковано з оригіналів

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова. 01030, м. Київ, вул. Пирогова, 9.
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002
(044) 239-30-26